

skabelige Formaals Fremme disponible Beløb tilstødes Dr. phil. *Julius Christian Petersen* 1300 Kr. for at holde Forelæsninger og Øvelser over Elektrokemi samt for at medvirke ved Examinerne i almindelig Kemi og Cand. mag. *Martin Knudsen* 1600 Kr. for at holde Forelæsninger over Fysik.

III. Forelæsninger, Øvelser og Examina.

1. Den filosofiske Prøve.

I Henhold til den ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 27de April 1886 givne Bemyndigelse for det filosofiske Fakultet, jfr. Univ. Aarb. f. 1885—86 S. 49, er det blevet tilladt 3 Studerende, der i Januar 1902 havde bestaaet Afgangsexamen for Studerende, at indstille sig til den filosofiske Prøve i Sommeren s. A.

— Ved Ministeriets Skrivelse af 14de Januar 1902 blev der, efter Fakultetets Indstilling, meddelt tvende Candidati pharmaciæ, der begge havde bestaaet Afgangsexamen i Sommeren 1901, Tilladelse til at indstille sig til den filosofiske Prøve i Januar 1902.

2. Forelæsninger og Examina under det theologiske Fakultet.

a. Prøve i *patristisk Latin*.

Kgl. Resolution af 5te August 1902 om Ophævelse af denne Prøve.

Fra det theologiske Fakultet modtog Konsistorium under 7de Marts 1902 et Andragende, hvori Fakultetet ansøgte om, at der maatte søges udvirket en kgl. Resolution, hvorved bestemtes, at den ved kgl. Resolution af 17de December 1849 anordnede Latinprøve for Theologer holdtes sidste Gang i Sommeren 1902, samt at fremtidig Karakteren for denne Prøve for deres Vedkommende, som allerede havde bestaaet den, ikke indførtes i Vidnesbyrdet for aflagt theologisk Embedsexamen.

Fakultetet anførte til Begrundelse for dette Andragende følgende. Fakultetet kunde, som Forholdene havde udviklet sig, ikke længere anse denne Prøve for formaalstjenlig. Vel kunde det ikke betragte Prøven i dens nuværende Form som unyttig; tværtimod maatte det erkjendes som heldigt, om det gennem en særlig Prøve søgtes sikret, at de Studerende havde læst et (mindre) Udvalg af den kirkelige Latinitet, derunder Confessio Augustana og et større Stykke af Apologia Confessionis, hvorved deres kirkehistoriske og dogmatiske Studium fik en meget ønskværdig Støtte. Men den *sproglige* Prøve — og dette var Latinprøvens egentlige Karakter — maatte den erkjende som temmelig illusorisk. For det Mindretal af Studerende, som vilde drive selvstændige videnskabelige Studier, ydede Prøven ikke tilstrækkeligt sprogligt Fundament, saa disse maatte dog paa anden Maade — paa egen Haand eller gennem akademiske Øvelser, der ogsaa i Fremtiden tænktes afholdte af Fakultetet — erhverve sig den fornødne sproglige Færdighed i at læse kirkeligt Latin; og for

Flertallet af de Studerende, hvis Studium væsentlig holdt sig indenfor Examensfordringernes Grænser, vilde Artiumskundskaberne yde de fornødne sproglige Forudsætninger. Da nu Studieforholdene i det forløbne halve Aarhundrede siden Prøvens Oprettelse havde udviklet sig saaledes, at den egentlige theologiske Side af Studiet lagde Beslag paa større Tid end tidligere, og det saaledes maatte anses for i høj Grad ønskeligt, at der sparede Tid, hvor dette var muligt, og da Latinprøven kunde undværes, uden at Studiets videnskabelige Karakter led noget Skaar, maatte Fakultetet anbefale, at denne Prøve bortfaldt. Da der imidlertid muligvis fandtes Studerende, som allerede havde forberedt sig til Prøven og kunde ønske at aflægge Regnskab for deres Arbejde, fandt Fakultetet det rimeligt, om der aabnedes saadanne Studerende Adgang til at aflægge Prøven i forestaaende Sommer. Naar Prøven bortfaldt som Betingelse for at indstille sig til Embedsexamen, vilde den fornuftige Begrundelse for, at Karakteren for den for deres Vedkommende, som allerede havde bestaaet den, indførtes i Vidnesbyrdet for aflagt Embedsexamen, med det samme bortfalde.

Et Mindretal (H. Scharling) kunde tiltræde Ønsket om en Ophævelse af en Examen i patristisk Latin i dens nuværende Skikkelse, men i Betragtning af den Betydning, som det latinske Sprog har ikke blot for Oldtiden, men ogsaa for Middelalderen, for Reformationen og den efterfølgende Periode indtil den nyeste Tid, maatte Mindretallet udtale Ønsket om, at den saakaldte patristiske Examen ombyttedes med en Latinprøve, der kunde sikre mod, at de theologiske Studerende mistede Forstaaelsen af det Sprog, som knytter Nutidens Theologi til Fortidens, og tillige kunde afgive et Støttepunkt for Øvelser i theologiske og kirkehistoriske Kildestudier.

Konsistorium anbefalede i Skrivelse af 3die April 1902 til Ministeriet det af Fakultetets Flertal fremsatte Forslag.

Ved Skrivelse af 7de August s. A. meddelte Ministeriet Konsistorium, at det ved kgl. Resolution af 5te s. M. var bifaldet, „at den ved kgl. Resolution af 17de December 1849 anordnede Latinprøve for Theologer ophæves og at fremtidig Karakteren for denne Prøve for deres Vedkommende, der allerede have bestaaet den, ikke skal indføres i Vidnesbyrdet for aflagt theologisk Embedsexamen“. Ministeriet tilføjede, at Biskoppen over Sjællands Stift, med hvem Ministeriet havde brevexlet om denne Sag, havde fremhævet, at der burde gives dem af de Studerende, der ønskede det, Lejlighed til *ved akademiske Øvelser, afholdte af Fakultetet*, at vinde Kjendskab til det kirkelige Latin og den deri affattede Litteratur.

b. *Den theologiske Embedsexamen.*

Forslag om Forandringer i Ordningen af det theologiske Studium.

I Marts 1901 modtog Konsistorium fra et paa Foranledning af et almindeligt Studentermøde for det theologiske Studiums Vedkommende nedsat *Udvalg*, bestaaende af Cand. theol. J. Oskar Andersen, Pastor Chr. Gad, Pastor H. Hoffmeyer, Sognepræst C. J. Holt, Dr. phil. Edv. Leh-

mann, Cand theol. F. Torm og Cand theol. V. Vaupell følgende, i December 1900 dateret, Skrivelse:

„Som det vil være det høje Konsistorium bekendt, ere Klagerne over Studenternes Examenstudier og disses Resultater særlig i den sidste Tid komne stærkt til Orde. Dette foranledigede de tre herværende Studenterforeningers Bestyrelser til at træde sammen i Begyndelsen af indeværende Aar for at overveje dette for den akademiske Verden saa vigtige Spørgsmaal og til derefter at sammenkalde et almindeligt Studentermøde, som afholdtes den 17de Februar d. A. I Overensstemmelse med den paa dette Møde vedtagne Resolution har Sagen for det theologiske Studiums Vedkommende været forhandlet paa et Møde i theologisk Samfund, hvortil Adgangen stod aaben for alle theologiske Studenter, og har dernæst været drøftet i nærværende Udvalg, der beder om at maatte forelægge for det høje Konsistorium følgende Resultater af sine Overvejelser.

Vi føle dog Trang til forinden at udtale vor Taknemmelighed over alt, hvad vi personlig have modtaget af det theologiske Fakultet, og vor Overbevisning om, at Spørgsmaalet om, hvorledes Lærergjeringen skal udføres paa den for Studenternes Tarv mest tjenlige Maade, baade altid har været og vil vedblive at være Gjenstand for Fakultetets samvittighedsfulde Overvejelse. Det er i Tillid hertil, at vi fremkomme med vore Henstillinger.

Det er en foruroligende Kjendsgjerning, som statistiske Oplysninger fastslaa, at den til Fuldendelsen af Examenstudiet anvendte Tid stedse bliver længere. Vi staa nu ved en Gjennemsnitsstudietid af 13 Semestre — 2 til Filosofikum og 11 til de theologiske Studier —, medens man f. Ex. i Norge kun anvender 11 Semestre — 3 til Filosofikum og 8 til de theologiske Studier, og der stilles utvivlsomt lignende Krav til Præsterne dér, som hos os. Dette Forhold kræver Opmærksomhed, saa meget mere som der vitterligt for Øjeblikket arbejdes med anstrengt Flid af vore Studenter, og uden at Kræfterne anvendes paa fremmede Omraader.

Man kunde vente, at en saa lang Studietid vilde føre til større *Resultater* end forhen; maaske er dette Tilfældet paa enkelte Omraader, men i det store og hele er det et beklageligt Faktum, at en Mængde Kandidater forlade Universitetet uden virkelig Interesse for Theologien eller i hvert Fald uden Lyst til at fortsætte deres Studier i deres senere gejstlige Stilling, et Forhold, hvis Tilstedeværelse blandt andet det nuværende ringe Forbrug af videnskabelig theologisk Litteratur i vor Præstestand bekræfter, og som de fattige Præstebiblioteker ogsaa tilstrækkelig vidne om. Maa end de nuværende trykkede økonomiske Forhold og de store Krav, som den praktiske Embedsgjerning stiller, her tages med i Betragtning, saa maa dog den Maade, hvorpaa der arbejdes i Universitetsaarene, ogsaa bære sin Del af Skylden for denne Ulyst til at fortsætte Studierne, en Ulyst, der er saa meget mere iøjnefaldende, som Præsteløftet udtrykkelig forpligter til den stadig fuldkommere Dueliggjørelse til Embedet ved „flittig og alvorlig Granskning af Guds Ord og Troens hellige Lærdomme“.

Disse ringe Resultater af den lange Studietid ere saa meget mere beklagelige, som de nuværende Tidsforhold stille særlig store Krav til vore Præsters Kundskaber og personlige Modenhed. Den voxende aabenbare Modstand mod Kristendommen og mod Kirken, ikke blot fra en konsekvent Radikalismes Side, men ogsaa fra de store Dele af Folket, der under Paavirkning af Litteratur og Presse vise en stigende religiøs Ligegyldighed og moralsk Slaphed, gjør det mere end før nødvendigt, at de tilkommende Præster kunne gjøre sig gjældende ved udviklet personlig Aandsmodenhed og kulturel Dannelse og besidde Evne til ud fra en fast kristelig Bevidsthed at belyse Humanitetens Sandhed og Løgn. Ogsaa det kraftige Røre i Menighedslivet stiller større Krav til Præsternes Udvikling og theologiske Judicium. Men trods de indsamlede, store Kundskabsmasser ere vor Tids theologiske Kandidater kun i ringe Grad i Stand til at fyldestgjøre disse Krav, da Evnen til at tænke selvstændigt og behandle Problemer — ikke mindst skriftligt — er svag, den personlige Udvikling ringe.

Grundene til de mangelfulde Resultater ligge først og fremmest hos Studenterne selv, idet de i Studietiden læse meget lidt ud over det til Examen strengt nødvendige, saavel af Theologi som af Humaniora, og den Maade, hvorpaa der studeres, fremmer just ikke Resultatet. I stedse større Omfang fortsætte Studenterne nu Skolens Lektuelæsning, kaste al deres Arbejdskraft over en gold Udenadslæren og hindres ofte gennem Manuduktionssystemet i den personligt udviklende, selvstændige System med de theologiske Discipliners Indhold. Omtrent fra første Færd benyttes en Arbejdsmethode, der udelukkende egner sig for den afsluttende Examenslæsning.

Vi overse ikke, at dette atter har dybere liggende Grunde: Fordannelsen i Skolen lader meget tilbage at ønske, og særlig er den humane Dannelse for deres Vedkommende, der komme fra Kursusinstitutionerne, oftest kun ringe. Den stigende Tilgang af Studenter fra illitterære Hjem indvirker betydeligt paa det almindelige Resultat, ligesom den Konkurrence, der naturlig er fremkommen ved Studenternes store Antal, og de højst beskedne Kaar, hvorunder et Flertal af dem nu arbejder, medvirke til at afspærre dem fra saadanne aandelige Sysler, der fremme den almenmenneskelige Dannelse og personlige Udvikling.

Det kan imidlertid ikke nægtes, at Universitetet bærer sin Del af Ansvaret. Vi ønske, som det allerede maa være klart, ingenlunde, at der skal slaas af paa Fordringerne til et virkelig videnskabeligt Studium. Tanken om at give Studiet en seminaristisk Karakter ligger os fjernt. Heller ikke forekommer det os, at de Klager, der lyde over Examensfordringerne selv, ere retfærdige, og vi fastholde, at de Rammer, hvori det theologiske Studium er indordnet, sikkert i det hele maa anses for tilfredsstillende.

Derimod har Studiets Ordning fra Universitetets Side vel kunnet give Anledning til, at Misforstaaelser af Examensfordringerne have kunnet indsnige sig, og til, at en urigtig Opfattelse af Studiet uhindret har kunnet

udvikle sig, indtil en, som det synes, fastgroet Tradition har medført de nuværende Forhold.

Allerede *det litterære Apparat*, hvortil Studenterne ere henviste, medvirker hertil. For saa vidt trykte Lærebøger foreligge, lyde ikke uberegtigede Klager over for stor Vidtløftighed og manglende ydre Overskuelighed. For store Dele af Studiets Vedkommende mangle trykte Hjælpe-midler, der særlig ere beregnede paa vore Studenters Tarv, og om end det mundtlige Foredrag sikkert har stor Betydning, er det dog et Savn, at Studenterne paa flere af Studiets Omraader ere henviste til at samle Stoffet ind ved langvarige Forelæsninger, der heller ikke altid svare til Examenskravene.

Ligeledes maa det betegnes som et beklageligt Savn, at der ikke længere, som det tidligere var Tilfældet, findes en *samlet Oversigt* over de Forelæsninger og Øvelser, som høre til det fulde theologiske Kursus, gennem hvilket Fakultetet leder Examensstudiet (jfr. „det theologiske Kursus“ fra 1831, smlg. Forhandlinger i Univ. Aarb. f. 1864—71 S. 231 ff.).

Dog, den Klage, som hyppigst høres, gaar ud paa, at de første Aar af Studietiden delvis spildes paa Grund af for ringe Vejledning til fornuftigt Anlæg af Studiet og Indførelse i Disciplinernes særlige Methode. Det, som derfor, saa vidt vi skjønne, er Hovedaarsagen til, at Studiets Resultater ikke svare til den derpaa anvendte, lange Tid, er *Mangelen af en særlig Undervisning for Begyndere*.

Skulde vi pege paa *Udveje* til at afhjælpe Studieresultatets ovenfor fremhævede Mangler, anse vi det for det første for ønskeligt, om det første Studieaar kunde anvendes til saadanne Studier, som kunde bibringe Studenterne et større Maal af almindelig Dannelse. Indførelse af en *udvidet Filosofikum* med stærkt øgede Krav til Indsigt i Humaniora og en skriftlig Udarbejdelse paa Modersmaalet, der var afgjørende for Fortsættelsen af Studierne ved Universitetet, vilde her formentlig sikre en vægtig Fordannelse. Paa Enkeltheder skulle vi ikke gaa ind her. Vi gjøre blot opmærksom paa, at en saadan Examen formentlig ogsaa vilde være af Betydning for Bevarelsen af Theologernes Adgang til Skolegjer-ningen, mod hvilken der fra mange Sider, som Praxis allerede viser, rejses stærk Modstand.

Det vilde dernæst være ønskeligt, om det egentlig theologiske Studium kunde gøres færdigt i 4 Aar. Da vi, som sagt, ingenlunde ville opgive dets videnskabelige Karakter og langtfra tilsigte, at Kandidaterne skulle gaa ringere udrustede fra Universitetet end nu, bliver denne Forkortelse af Studietiden kun mulig, I. hvis der gives Studiet en mere praktisk Ordning, og II. hvis der med Hensyn til Stofmængden og Hukommelsesbyrden foretages Lettelser, samtidig med, at der III. mere end hidtil lægges Vægt paa personlig Modenhed og Tilegnelse.

I. Hvad det første Punkt angaar, var det ønskeligt, om der opret-holdtes en *fast Turnus* af de for Examen nødvendige Forelæsninger, passende til et 4 Aars Studium. I 1863 udtalte Fakultetet sig om Muligheden af en 2—3-aarig Turnus, der uden at „overvælde“ kunde give baade de til Examen nødvendige Forelæsninger (dog bortset fra Exege-

sen) og bringe saadanne, som vare „af Nyhedens Interesse“, og i 1864 har Fakultetet, om end modstræbende, selv foreslaaet en Plan til en 3-aarig Turnus. I en $3\frac{1}{2}$ Aars Turnus vilde der formentlig blive rigelig Plads baade til de nødvendige og frie Forelæsninger samt Øvelser. Vi samstemme ogsaa ganske med det theologiske Fakultets ovennævnte Skrivelse, naar det i stærke Ord indskærper den Nytte og Udvikling, det vilde bringe Studenterne, om de i denne Turnus altid kunde stifte Bekjendtskab med to forskjellige Fremstillinger af Dogmatiken (Fak. Skr. af $17\frac{1}{2}$ 1863).

II. Hvad Indskrænkningen af Stofmængden angaar, er det et almindeligt udbredt Ønske, at *Patristikum afskaffes*; det Udbytte, der naaes ved denne Examen, staar ikke i noget rimeligt Forhold til den Tid, der af de fleste anvendes paa Forberedelsen til den.

Indenfor de enkelte theologiske Discipliner indse vi tilfulde Umuligheden af at paavise i det enkelte, hvor *Beskæring af Stoffet* kan finde Sted. Kun ville vi tillade os i al Almindelighed at pege paa den faktisk bestaaende Forskjel mellem Hovedfag og Bifag, der formentlig involverer Nødvendigheden af, at sidstnævnte holdes indenfor forholdsvis snævre Grænser. Særlig for Kirkehistoriens og den nytestamentlige Indlednings Vedkommende have Klagerne næppe uden Anledning været saa højlydte. Angaaende *Kirkehistorien* forekommer det os, at en almindelig kortere Gjennemgang med indgaaende Drøftelse af de tre Knudepunkter, som Fundatsen af 1788 synes at ville fremhæve (Oldkirken, Reformationen og den danske Kirkes Forhold efter Reformationen), muligvis i Forening med en nøjere Redegjørelse for Nutidsfænomener, maa kunne give Studenterne forsvarlige Kundskaber og methodisk Indsigt med Hensyn til denne Disciplin.

Uden Skade for Studenternes theologiske Dannelse kunde sikkert ogsaa Lettelser i *Exegesen* gennemføres. Hovedsagen og det uundgaaeligt nødvendige er dog her Indsigt i den exegetiske Methode og Indtrængen i Ny Testamentes religiøst-sædelige Indhold, forstaaet i dets historiske Sammenhæng; vi mene derfor, at det høje Fakultet vil være enigt med os i, at Besværingen med mange Anskuelser og Meninger bør undgaas.

For den *gammeltestamentlige Disciplins* Vedkommende samstemme vi ingenlunde med Klagerne over, at Kundskab til det hebraiske Sprog kræves, eller over den videnskabelige Isagogik. Muligvis kunde dog en Omordning af det krævede Stof være at anbefale (Indskrænkning af Psalmerne til Fordel for Profetlæsning). Ligeledes er det sikkert et af mange delt Ønske, at der i højere Grad end nu bliver indskærpet Nødvendigheden af en bredere Læsning i det gamle Testamente paa Modersmaalet, og at man ved Examen paa en eller anden Maade — f. Ex. ved undertiden at give en skriftlig Opgave paa dette Omraade — forvisser sig om, at en større Fortrolighed med dettes Indhold er til Stede.

Foruden Indskrænkning af Kundskabsstoffet gives der et andet fuldt saa væsentligt Middel til at lette Studenterne Arbejdet og forkorte Studiet. Vi sigte herved til Indførelsen af *Proseminarier* for Begyndere, især i Ny Testamente med Vejledning i exegetisk Methode og i Kirkehistorie. Til Iværksættelse heraf kunde Ansættelse af særlige, paa visse Aar udnævnte

„Repetenter“, der ved deres egne Studier garanterede en virkelig videnskabelig methodisk Begyndelsesvejledning i Fagene, være at anbefale.

III. Som et Hovedmiddel til at fremme Modenheden og udvikle Evnen til selvstændig Undersøgelse anbefaler Udvalget indtrængende, at der for Viderekomne indrettes *Laboratorieøvelser*, som føre dem ind i Førstehaandsundersøgelser, i Lighed med, hvad der allerede med saa stort Held er sat i Gang i det filosofiske Fakultet og delvis forsøgt af en enkelt Professor i vort Fakultet. Særlig i Kirkehistorie vilde saadanne Øvelser formentlig let kunne arrangeres ved Benyttelse og Udvidelse af det fortræffelige Apparat i det bestaaende historisk-filologiske Laboratorium. Formentlig burde der ogsaa aabnes Mulighed for, at de, der ad denne Vej havde erhvervet sig Specialviden, kunde komme til at gjøre den særligt gjældende ved Examen.

Det er Udvalget magtpaaliggende at udtale sin Overbevisning om, at det *ringe Antal Lærerkrafter*, som Fakultetet raader over, særlig naar Hensyn tages til det uforholdsmæssig store Antal Studenter, det er sat til at vejlede — et Forhold, som sikkert er enestaaende ved Universitetet — er en væsentlig Hindring for de ovenfor antydede Reformer. Ikke blot umuliggjøres derved saadanne Øvelser, hvorved Professorerne i større Omfang kunne træde de enkelte Studenter nær i Studietiden med deres Hjælp, men der bliver kun ringe Lejlighed til at byde Studenterne Adgang til saadanne frie Forelæsninger over specielle Æmner, der paa Grund af Tidsforholdene eller paa Grund af Professorernes egen Syslen med dem vilde frembyde særlig gunstige Betingelser for at vække Interesse og nære Kjærligheden til videnskabeligt Arbejde.

Allerede 1788 ansaa man det, trods det ringe Antal Studenter, for fornødent, at det theologiske Fakultet for at bestride sin Gjerning forsvareligt skulde have 5 Medlemmer. Efter at Resolutionen af 25de November 1836 havde bestemt Tallet til 4, maatte Normalreglementet 1844 allerede tilføje den 5te Professor. Men trods de stærkt forøgede Opgaver, trods den vældige Stigning i Studenternes Antal og de Krav, som særlig Examinerne stille til Professorernes Arbejde, er Forholdet ved Aarhundredets Udgang endnu ikke forbedret. Skjønt vi efter Fakultetets gjentagne forgjæves Forsøg paa at faa Lærerkrafterne forøgede under Henvisning snart til den fornødne Udvidning af Forelæsningsomraadet, snart til Kirkens Krav, snart til Studenternes Tarv, snart til Ønsket om at kunne give de fremmelige en virkelig videnskabelig Vejledning og tillige til de langt gunstigere Forhold ved de andre nordiske Universiteter, kunne synes at indlade os paa at foreslaa noget haabløst, tillade vi os dog indtrængende at anbefale, at der atter gjøres et Forsøg paa at faa Lærerkrafterne forøgede.

For at endelig den theologiske *Examen* i højere Grad end nu kan blive en Modenhedsprøve, henstiller Udvalget at indføre en skriftlig Opgave i et af Hovedfagene, eller maaske i dem begge, til hvis Udarbejdelse der tilstaaes Studenterne 8—10 Timer. Til en saadan Prøve skulde Studenterne kunne medtage visse litterære Hjælpemidler (Konkordiebogen, Luthardts Kompendium eller lignende). Naar Studenterne saaledes havde

største Delen af Hukommelsesstoffet liggende foran sig, vilde det være klart for alle, at det hovedsagelig kom an paa, om man havde erhvervet sig theologisk Dømmekraft og selvstændig Evne til at behandle en nytestamentlig Text eller et dogmatisk Spørgsmaal, hvad den nærværende korte Tidsfrist næppe gjør det muligt at lægge for Dagen. Dette vilde sikkert ogsaa virke tilbage paa Studietiden, idet Studenterne allerede her nødtes til at øve sig i paa en mere selvstændig Maade at gjøre Brug af de erhvervede Kundskaber, ligesom det er vor Overbevisning, at just en saadan Arbejdsmaade vækker Lyst til Studiet og giver Interesse for dets Fortsættelse efter Examen.

Endnu ønske vi at bemærke, at en stor Del af de Klager, der lyde over det theologiske Studium, slet ikke ramme Fakultetets Omraade, men *Pastoralseminariet*. Manglerne ved dette have efter vor Overbevisning sin Grund i, at Lærergjeringen her efter den nuværende Ordning lægges i Hænderne paa Mænd, der ved en anden betydningsfuld Embedsgjerning hindres i at anvende deres hele Kraft paa Ledelse af de praktiske Øvelser og paa Forelæsninger i praktisk Theologi. Hvis der som Forstander og Førstelærer blev ansat en Mand, som baade forenede videnskabelig theologisk Dannelse med nøje Kjendskab til den praktiske Kirketjenestes Krav, og samtidig blev sat i Stand til at anvende største Delen af sin Tid og Kraft paa Vejledning af Kandidaterne, vilde herved et almindelig udbredt Ønske, som ogsaa vi dele, imødekommes. Heldigt vilde det være, om en saadan Omordning af Pastoralseminariet samtidig kunde aabne Mulighed for, at der ogsaa blev givet Vejledning i de Fag, som fra manges Side ønskes indført, nemlig Missionshistorie og Pædagogik“.

Konsistorium sendte under 2den April 1901 Udvalgets Erklæring til *det theologiske Fakultet*, der i Skrivelse af 4de Marts 1902, idet det bemærkede, at Behandlingen af Sagen var bleven forsinket først ved Vakance og senere ved Sygdom indenfor Fakultetet, udtalte følgende:

„De af det nævnte Udvalg fremdragne Forhold have allerede i længere Tid været Gjenstand for Fakultetets Overvejelser, og det er med Tilfredsstillelse, at Fakultetet ser Udvalgets Betragtning af Studief forholdene paa mange Punkter falde sammen med Fakultetets egen Opfattelse. Naar Udvalget udtaler, at Studietiden gennemsnitlig er længere end egentlig ønskeligt, og at Resultatet af Studiet for mange Studerendes Vedkommende ikke staar i ret Forhold dertil, idet mange, naar de have taget Embedsexamen, ophøre at studere, er der her vistnok peget paa et virkelig stedfindende Misforhold. Ganske vist har Udvalget, saavidt skjønnes, beregnet den gennemsnitlige Studietid noget (c. $\frac{1}{3}$ Aar jfr. den i Univ. Aarbog f. 1895—96 S. 100 optagne Statistik) for højt, og ganske vist maa den Omstændighed, at saa mange Kandidater ikke fortsætte deres Studier, antages, som ogsaa af Udvalget fremhævet, for en stor Del at bero paa forskellige Fakultet og Studiet uvedkommende Forhold — som de trykkede økonomiske Kaar, de store Krav, som Præstegjerningens praktiske Side stiller osv. — men ogsaa bortset herfra bliver der vistnok et Misforhold tilbage. Fremdeles er det muligvis rigtigt, om end Fakultetet her maa udtale sig med stort Forbehold, at Kandidaternes Evne til

selvstændig Tænkning og Problembehandling er aftaget i Løbet af de sidste Decennier, hvortil imidlertid Grundene, som ogsaa af Udvalget antaget, kunne tildels ligge i forskjellige Forhold, paa hvilke Fakultetet ikke har nogen Indflydelse, ligesom det her muligvis stedfindende Misforhold synes at gjøre sig gjældende ogsaa i de øvrige Fakulteter. Men ogsaa bortset herfra maa Fakultetet være enigt med Udvalget i, at tillige selve Studieordningen i visse Henseender lader noget tilbage at ønske, og det er Fakultetets Bestræbelse, saavel som Udvalgets, at faa saadanne Mangler afhjulpne.

Hvad nu Studieordningen angaar, maa Fakultetet ligeledes ganske tiltræde, ja kan ikke noksom fremhæve det rigtige i Udvalgets Betragtning, at der ikke bør slaas af paa Kravene til virkelig videnskabeligt Studium, og at Studierammerne i det hele ere tilfredsstillende, ligesom Fakultetet ogsaa med Paaskjønnelse erkjender, at Udvalget betragter selve Examensfordringerne som ikke ubillige.

Angaaende de af Udvalget fremsatte Forslag skal Fakultetet herefter udtale sig i det enkelte, idet det som fælles Udgangspunkt slaar fast, at Formaalet maa være: 1) om muligt at forkorte Studietiden, 2) at bevare, eventuelt befordre det virkelig videnskabelige Studium og 3), hvad dermed staar i Forbindelse, at udvikle de Studerendes Evne til selvstændig Tænkning og Problembehandling.

Blandt de Forslag, som Udvalget fremsætter, er der nogle, som ikke kræve nogen Forandring i selve Studieordningen. Saadanne ere:

1) Der udtales Ønsket om, at det litterære Apparat, som benyttes af Studenterne, maa mere end hidtil komme til at bestaa af trykte Lærebøger, samt at disse maa i højere Grad, end det for visse Fremstillingers Vedkommende nu er Tilfældet, være afpassede med Examensfordringerne for Øje.

Fakultetet har sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold; men det ligger i Sagens Natur, at her intet kan paabydes; men det maa bero paa den enkelte Universitetslærer, hvorvidt han vil udgive Lærebøger eller ikke, jfr. Fakultetets Skrivelse af 18de Oktober 1875 i Univ. Aarvog f. 1875—76 S. 16 og Konsistoriums Skrivelse af 19de November 1875 i Univ. Aarvog f. 1875—76 S. 31. Overhovedet maa det erindres, at Lærebøger ikke skulle eller kunne erstatte Forelæsningerne, og at Nyttens af trykte Lærebøger ikke er lige stor i alle Fag. Imidlertid maa Fakultetet dog bemærke, at der allerede nu foreligger paa Dansk trykte Hjælpe-midler til betydelige Dele af Studiet, og at Fakultetet haaber at kunne fortsætte i dette Spor.

2) Der udtales Ønsket om en samlet Oversigt over de Forelæsninger og Øvelser, som høre til det fulde theologiske Kursus, samt at der oprettholdes en fast Turnus af de for Examen nødvendige Forelæsninger passende til et 4 Aars Studium (efter Filosofikum), dog Exegesen fraregnet; en $3\frac{1}{2}$ -aarig Turnus vilde efter Udvalgets Mening give Tid baade til de nødvendige og til de friere Forelæsninger.

Fakultetet skal hertil bemærke, at en Oversigt over de til det fuldstændige Kursus hørende Forelæsninger og Øvelser gives aarlig i Be-

gyndelsen af September Maaned i de „indledende Forelæsninger for Studerende, der begynde det theologiske Studium“, i Regelen 5—6 Timer ialt. Hvad den regelmæssige $3\frac{1}{2}$ -aarlige Turnus angaar, vil det næppe — Exegesen fraregnet — volde nogen Vanskelighed at overholde en saadan, for saa vidt der tænkes paa de nødvendige Forelæsninger og Øvelser. Men skulle ogsaa de friere Forelæsninger og Øvelser, hvorom der hyppigt har været fremsat Ønske overfor Fakultetet, medtages, vil med det forhaanden værende Antal Lærerkræfter en Tid af $3\frac{1}{2}$ Aar utvivlsomt ikke slaa til. Fakultetet har derfor ment bedst at fyldestgøre de forskjellige Krav ved ikke slavisk at følge en saadan Turnus, selv om man selvfølgelig har tilstræbt og ogsaa gennemført en vis Regelmæssighed i Perioden af de nødvendige Examensforelæsninger. Fakultetet maa overhovedet angaaende dette Punkt henvide til en tidligere Fakultetsudtalelse, Univ. Aarvog f. 1864—71 S. 233, hvis Hovedbetragtning forekommer det fremdeles at have Gyldighed, om end Forholdenes Udvikling i de mellemliggende Aar har medført nogen Forandring med Hensyn til visse Enkeltheder. Men forøvrigt maa Fakultetet gjøre opmærksom paa, at selv om en $3\frac{1}{2}$ -aarig Turnus strengt overholdes, vil der dog ikke være naaet, at de forskjellige Alderstrin blandt Studenterne faa netop, hvad der passer for dem; for at dette skulde naaes, maatte der mindst hvert andet Aar begyndes forfra, hvorom der næppe kan være Tale under de nuværende Forhold.

3) Der foreslaas Beskæring af Stoffet i visse Grene af Studiet.

Fakultetet har sin Opmærksomhed rettet paa dette Punkt og mener, at det uden større Vanskelighed vil lykkes at finde en Afgrænsning af Stoffet, som samtidig med, at den fyldestgør de Krav, som maa stilles til en forsvarlig Forberedelse af de Studerende, vil medføre en virkelig Lettelse for disse.

De af Udvalget stillede Forslag, som gaa ud paa en Forandring af selve den gjældende Ordning, ere følgende:

1) Indførelse af en udvidet Filosofikum, hvorved tilsigtes at bibringe de Studerende et større Maal af almindelig Dannelse.

Fakultetet skal hertil bemærke, at da der næppe kan være Tale om at stille de theologiske Studerende anderledes overfor Examen philosophicum end de øvrige Fakulteters Studerende, maa dette Forslag, hvis det skal fremmes, behandles af Universitetet som Helhed, hvorfor Fakultetet for nærværende ikke ønsker at tage Stilling til det.

2) Ophævelse af den ved kgl. Resolution af 17de December 1849 anordnede Prøve i Latin.

Fakultetet maa, som Forholdene have udviklet sig, billige dette Forslag. Vel kan Fakultetet ingenlunde betragte denne Prøve i dens nuværende Form som unyttig. Tværtimod maa det erkjendes som heldigt, om det gennem en særlig Prøve søges sikret, at de Studerende have læst et (mindre) Udvalg af den kirkelige Latinitet, derunder Confessio Augustana og et større Stykke af Apologia Confessionis, hvorved deres kirkehistoriske og dogmatiske Studium faar en meget ønskværdig Støtte. Men som sproglig Prøve — og dette er Latinprøvens egentlige Karakter — maa den er-

kjendes som temmelig illusorisk. Da det nu vistnok maa anses for nødvendigt, at der vindes nogen Tid under Studiet, og da denne Prøve kan undværes, uden at dettes videnskabelige Karakter lider noget Skaar, maa Fakultetet, om end med nogen Beklagelse, tiltræde Ønsket om, at Latinprøven bortfalder.

Et Mindretal (H. Scharling) kan tiltræde Ønsket om en Ophævelse af Examen i patristisk Latin i dens nuværende Skikkelse, men i Betragtning af den Betydning, som det latinske Sprog har ikke blot for Oldtiden, men ogsaa for Middelalderen, for Reformationen og den efterfølgende Periode indtil den nyeste Tid, maa Mindretallet udtale Ønsket om, at den saakaldte patristiske Examen ombyttes med en Latinprøve, der kan sikre mod, at de theologiske Studerende miste Forstaaelsen af det Sprog, som knytter Nutidens Theologi til Fortidens, og tillige kan afgive et Støttepunkt for Øvelser i theologiske og kirkehistoriske Kildestudier.

3) Ved selve Embedsexamen foreslaas to Ændringer, nemlig a) at der til Sikring af, at Kandidaterne have et fyldigere Kjendskab til det gamle Testaments Indhold, end det nu hyppigt er Tilfældet, undertiden gives en dertil egnet skriftlig Opgave, hvormed antagelig menes, at de gammeltestamentlige Bifag skulle optages mellem de specielle Discipliner, i hvilke den 6te skriftlige Opgave kan gives (Universitetets Retsregler § 201), hvilke Discipliner hidtil ere Religionsfilosofi samt nytestamentlig Indledning og Hermeneutik — samt b) at der i et af de egentlige Hovedfag (nytestamentlig Exegese og Dogmatik) eller i begge ved skriftlig Examen gives en større (8—10 Timers) Opgave, til hvis Besvarelse Benyttelse af litterære Hjælpemidler bliver tilladt.

Fakultetet kunde i og for sig nære Sympathi for disse to Ændringer; men da de begge ville komme til at virke som en Skærpelse af Examensfordringerne, og de ikke kunne kaldes nødvendige for Examens videnskabelige Karakter, mener man ikke for Tiden (o: indtil det viser sig, i hvilket Omfang der paa anden Maade kan opnaas Besparelse af Tid) at burde stille Forslag derom.

4) Der foreslaas Oprettelse af Proseminarier for Begyndere, til Forebyggelse af, at der spildes Tid i de første Studieaar, samt en videre Udvikling af de allerede paabegyndte Laboratorieøvelser for Viderekomne. Udvalget anmoder indtrængende om at virke hen til, at der til dette Formaa's Virkeliggjørelse (ligesom overhovedet af Hensyn til Fakultetsarbejdet) ansættes flere Lærerkrafter under Fakultetet.

Udvalgets Ønske falder her ganske sammen med Fakultetets. At dette ikke har faaet nogen ny Lærerpост siden 1838, da Martensen blev ansat, maa i Virkeligheden betragtes som en i Forhold til Studentertallet og Videnskabens Udvikling ganske abnorm og uholdbar Tilstand. Fakultetet deler ganske Udvalgets Ønske om, at der i Fakultetsundervisningen maa mere end hidtil kunne tages Hensyn til de forskjellige Alders- og Udviklingsstrin hos Studenterne, saa at der dels kunde bydes disse flere Øvelser beregnede paa de viderekomne og dels kunde regelmæssig holdes Forelæsninger og Øvelser beregnede paa Begyndere. Den unge Student staar ved Begyndelsen af Studiet erfaringsmæssig meget famlende overfor

det methodiske Anlæg af sit Studium, og naar Universitetet ikke i denne Henseende byder den fornødne Vejledning, medføres derved for mange enten et ikke ubetydeligt Tidsspilde eller Nødvendigheden af at bruge Manuduktør, og vistnok for ikke faa Studerende, hvis økonomiske Kaar ikke tillade dem denne Hjælp, voldes der en Forkvakling af Studiet i det første Par Aar, som har uheldige Følger for det hele Studium. Naar Udvalget imidlertid mener til Proseminarierne at kunne tilraade Ansættelse af „Repetenter“, maa Fakultetet dog bestemt fraraade en saadan Ordning, der vilde betegne en principiel Opgivelse af de Krav, som Universitetet hidtil, og efter Fakultetets Mening med fuld Ret, har stillet som Betingelse for jus docendi. Mangelen kan efter Fakultetets bestemte Mening kun afhjælpes ved Oprettelsen af mindst én ny fast Lærerpost. Fakultetet kan her henvise til sine tidligere Andragender derom, Univ. Aarb. f. 1881—82 S. 85—86 og f. 1888—89 S. 603. Da Vanskeligheden ved eller rettere Umuligheden af paa fuldt tilfredsstillende Maade at bestride Fakultetsarbejdet stærkest føles for det nye Testaments Vedkommende, skal Fakultetet paa det mest indstændige anbefale Oprettelsen af et Professorat med Forpligtelse til at læse over nytestamentlig Exegese med Bifag efter Aftale med den anden nytestamentlige Professor og i det hele efter Samraad med Fakultetet. Et Docentur vil kun delvis afhjælpe Manglerne og medfører fra anden Side set saadanne Misligheder, jfr. Univ. Aarb. f. 1881—82 S. 85—86 og f. 1899—1900 S. 352, at Fakultetet ikke kan tilraade Oprettelsen af et saadant.

5) Der foreslaas en Omordning af Pastorseminariet.

Fakultetet skal hertil bemærke, at Pastorseminariet ikke sorterer under Fakultetet, men har sin egen af dette uafhængige Styrelse, hvorfor Fakultetet ikke finder Anledning til for nærværende at udtale sig nærmere om dette Punkt.

Idet Fakultetet samler det i det foregaaende fremstillede, skal det sluttelig fremhæve, at for saa vidt Forslagene gaa ud paa Ændring i den gjældende *Ordning*, maa Fakultetet tiltræde Ønsket om Ophævelse af Latinprøven for Theologer (jfr. dog Prof. H. Scharlings ovenfor afgivne Minoritetsvotum) samt foreslaa Oprettelsen af et nyt Professorat, og det tillader sig at haabe paa Konsistoriums Medvirkning, naar det i en nær Fremtid fremsætter Forslag derom for Ministeriet.“

Udvalgets og Fakultetets Skrivelser bleve under 3die April 1902 af Konsistorium indsendte til Ministeriet sammen med et Andragende fra Fakultetet om Oprettelsen af et nyt Professorat med Forpligtelse til at læse over nytestamentlig Exegese med Bifag. Om denne Sag vil blive givet Meddelelse i Aarbogen for 1902—1903.

c. Den homiletiske Prøve.

Kgl. Resolution af 19de Juni 1902 om Begrænsning af Medcensorerne's Antal ved denne Prøve.

Under 24de April 1902 indsendte Konsistorium med sin Anbefaling til Kirke- og Undervisningsministeriet et Andragende fra det theologiske Fakultet om, at der maatte blive søgt udvirket en kgl. Resolution, hvorved

bestemtes, at Retten og Pligten til sammen med de theologiske Professorer at deltage i Bedømmelsen ved den homiletiske Prøve begrænsedes til de i Universitetets Fundats af 7de Maj 1788 Kap. IV. § 1. og kgl. Resolution af 12te Maj 1830 nævnte Gejstlige, hvis Kirker ligge indenfor den af de gamle Volde begrænsede Del af Staden Kjøbenhavn.

Fakultetet anførte til Begrundelse af sit Andragende, at det ifølge de nævnte Bestemmelser i Universitetets Fundats og kgl. Resolution af 12te Maj 1830 paahvilede Konfessionarius, Hofpræster og Hofprædikanter, Præsten ved Vartou Hospital, Præsten i Citadellet Frederikshavn samt Sognepræster og residerende Kapellaner i Staden Kjøbenhavn at deltage i Censuren ved den homiletiske Prøve. Som Forholdene imidlertid havde udviklet sig i de sidste Decennier, i hvilke Antallet af Kirker i Staden Kjøbenhavn var voxet stærkt, navnlig i Kvartererne udenfor de gamle Volde, en Udvikling, som tilmed turde antages at ville fortsættes i Fremtiden, var svarende dertil Antallet af de Gejstlige, hvem Deltagelse i Censuren ved nævnte Prøve paahvilede, voxet saa stærk, at det efter Fakultetets Mening stod i afgjort Misforhold til det Antal af homiletiske Prøver, som blev at afholde. I Femaaret 1897—1901 havde Fakultetet afholdt 155 saadanne Prøver, altsaa gennemsnitlig 31 Prøver om Aaret. Antallet af de Gejstlige, hvem Deltagelse i Censuren paahvilede, og hvis Kirker ligge indenfor de gamle Volde, var for Tiden 20 og vilde antagelig holde sig nogenlunde uforandret. Antallet af kjøbenhavnske Sognepræster og residerende Kapellaner, hvis Kirker ligge udenfor de gamle Volde, var allerede nu omtrent 20 og vilde antagelig stige ikke lidt. Da det nu maatte erkjendes som havende væsentlig Betydning for Bedømmelsens Retfærdighed, at de samme Mænd ikke altfor sjældent kom til at deltage i den, maatte Fakultetet mene, at det vilde være ønskeligt, ligesom det ogsaa maatte antages at være stemmende med det ved de gjældende Bestemmelser tilsigtede, om der til Medcensorer ved Prøven kun tilkaldtes de Gejstlige, hvis Kirker ligge i den Bydel, som, dengang da de nævnte Bestemmelser bleve givne, udgjorde Staden Kjøbenhavn, hvorved hver af de paagjældende Gejstlige vilde komme til at fungere som Censor 1 à 2 Gange om Aaret, et efter Fakultetets Mening passende Forhold.

Ved Skrivelse af 20de Juni 1902 meddelte Ministeriet Konsistorium, at det ved kgl. Resolution af 19de s. M. var bifaldet, „at den de kjøbenhavnske Præster i Henhold til Fundatsen for Kjøbenhavns Universitet af 7de Maj 1788 Kap. IV. § 1. og kgl. Resolution af 12te Maj 1830 paahvilende Forpligtelse til sammen med de theologiske Professorer at deltage i Bedømmelsen af den homiletiske Prøve begrænses saaledes, at Forpligtelsen fremtidig alene paahviler den kgl. Konfessionarius, Slotspræsten, Præsten i Citadellet Frederikshavn, Præsten ved Vartou Hospital samt Sognepræsterne og de residerende Kapellaner ved Vor Frue Kirke, Holmens Kirke, Garnisons Kirke, Helligaands Kirke, Trinitatis Kirke, St. Pouls Kirke, Frederiks Kirke, Vor Frelzers Kirke og Christians Kirke her i Staden.“

3. Forelæsninger og Examina under det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

a. Den juridiske Fællesprøve.

Fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 11te November 1901 et Andragende om, at Bestemmelserne i kgl. Anordn. af 26de September 1890 §§ 3 og 6, hvorefter der til Udarbejdelsen af de skriftlige Examensopgaver ved den juridiske Fællesprøve og den fuldstændige juridiske Embedsexamens 2den Del gaves en Frist af 3 Timer, ved allerhøjeste Resolution maatte ændres saaledes, at der for Fremtiden blev givet en Tid af 4 Timer til Udarbejdelsen af fornævnte Examensarbejder.

Fakultetet bemærkede, at der af et større Antal juridiske Studerende var udtalt Ønske om, at der maatte blive givet længere Tid til Udarbejdelsen af de skriftlige Examensopgaver og kun blive givet én Opgave om Dagen. Fakultetet havde ment ikke at burde nægte de Studerende Opfyldelsen af disse Ønsker. Men medens det formentlig var i Stand til selv at foretage Ændringer, for saa vidt angik Ønsket om, at der kun blev stillet én Opgave om Dagen, var det i Henseende til den Tid, der gaves til Udarbejdelsen af Opgaverne, bundet ved fornævnte Bestemmelser i Anordn. af 26de September 1890 §§ 3 og 6. Dersom en kgl. Resolution blev erhvervet, vilde Fakultetet betragte det som en Selvfølge, at der kun blev stillet én Opgave om Dagen. Konsistorium anbefalede i Skrivelse af 13de November 1901 til Ministeriet Fakultetets Andragende.

Ved Skrivelse af 19de s. M. meddelte Ministeriet Konsistorium, at det ved kgl. Resolution af 18de s. M. var bifaldet, „at der i allerhøjeste Anordn. af 26de September 1890 om Indretningen af de juridiske Examineringer ved Universitetets rets- og statsvidenskabelige Fakultet foretages den Forandring, at § 3, 2det Stykke, sidste Punktum, og § 6, 1ste Stykke sidste Punktum, erholde følgende Affattelse: „Til hver Opgave indrømmes en Tid af 4 Timer“, samt at denne Ændring strax træder i Kraft“. Ministeriet tilføjede, at det i den i denne Anledning nedlagte Forestilling udtrykkelig havde fremhævet, „at Ændringen sker under Forudsætning af, at der fremtidig kun gives én Opgave om Dagen, og af, at de paa-gældende Examineringer ikke i andre Retninger gjøres vanskeligere for de Studerende.“

— Et Andragende fra N. N., der i Sommeren 1896 havde bestaaet den almindelige Forberedelsesexamen med 66 Points, om Tilladelse til at indstille sig til den juridiske Fællesprøve, uanset at han ikke opfyldte den i Anordning af 1ste Marts 1895 § 2 stillede Adgangsbetingelse, blev ikke anbefalet af Fakultetet og afslaaet af Ministeriet ved Skrivelse af 25de September 1901.

— I Anledning af et Andragende fra N. N., der havde bestaaet 4de Klasses Hovedexamen med 54 Points, om at maatte indstille sig til den juridiske Fællesprøve — uagtet han ikke havde opnaaet det i Bekjendtgj. af 31te August 1895 § 5, 2det Stykke, foreskrevne Antal af 55 Points — efter at have underkastet sig en Prøve i Engelsk, anbefalede

Fakultetet i Skrivelse af 22de Marts 1902 til Ministeriet Andragendet i Betragtning af, at der kun manglede $\frac{2}{3}$ Points i hans Examen og under Forudsætning af, at han ved en Tillægsprøve i Engelsk opnaaede mindst $5\frac{2}{3}$ Points.

— Ved Ministeriets Skrivelser af 14de September, 5te Oktober, 13de og 19de December 1901 samt 28de Januar, 10de og 21de Februar, 4de, 18de og 20de Marts, 3die, 20de og 27de Juni og 9de Juli 1902 er der blevet meddelt Tilladelse til at underkaste sig den juridiske Fællesprøve: for 3 Studerende i Vinteren 1901—1902, 19 Studerende i Sommeren 1902 og 12 Studerende i Vinteren 1902—1903, uanset at de havde underkastet sig eller indstillet sig til den nævnte Prøve, henholdsvis i Sommeren 1901, Vinteren 1901—1902 og Sommeren 1902. Fakultetet havde anbefalet Ansøgningerne af følgende forskjellige Grunde: indtrædende Værnepligt, Sygdom før og under Examen, fremrykket Alder i Forbindelse med økonomiske Vanskeligheder. 2 Ansøgninger fra Studerende, der havde indstillet sig i Sommeren 1902, om Tilladelse til igjen at indstille sig til Prøven i Vinteren 1902—1903, bleve, da de anførte Grunde ikke fandtes tilstrækkelige, ikke anbefalede af Fakultetet og afslaaede af Ministeriet.

— Fakultetet afslog ved Skrivelse af 28de April 1902 Andragender fra 2 Studenter, der vare mødte ved den skriftlige Prøve i Sommeren 1902, efter at Opgaven var oplæst, om at maatte fortsætte Examen og faa en særlig Opgave.

b. Den fuldstændige juridiske Embedsexamens 2den Del.

Fakultetet meddelte ved Skrivelser af 27de September, 22de Oktober og 10de December 1901 samt 27de Januar, 5te Februar, 21de April og 24de Juni 1902 5 Studerende, der havde taget Fællesprøven i Vinteren 1900—1901, og 2 Studenter, der havde taget Prøven henholdsvis i Vinteren 1900—1901 og i Sommeren 1901, men som paa Grund af Sygdom ikke havde kunnet indstille sig til eller havde maattet forlade Prøven ved den juridiske Embedsexamens 2den Del, henholdsvis i Vinteren 1901—1902 og i Sommeren 1902, Tilladelse til atter at indstille sig til sidstnævnte Examen i Sommeren 1902 og Vinteren 1902—1903. Ved Fakultetets Skrivelser af 17de Februar, 7de April og 5te Maj 1902 blev der meddelt to Studenter, der havde taget den juridiske Fællesprøve henholdsvis i Vinteren 1901—1902 og Vinteren 1900—1901, paa Grund af deres Sygdom Tilladelse til først at indstille sig til Embedsexamens 2den Del henholdsvis i Sommeren 1903 og Vinteren 1902—1903 samt en Student, der havde taget den juridiske Fællesprøve i Sommeren 1900, paa Grund af derefter aftjent Værnepligt, Tilladelse til først at indstille sig til Embedsexamens 2den Del i Vinteren 1902—1903.

— Ministeriet meddelte ved Skrivelser af 14de September 1901, 19de Marts og 9de Juli 1902 Tilladelse for 7 Kandidater til paany at underkaste sig den juridiske Embedsexamens 2den Del: for en Kandidat, der havde underkastet sig Embedsexamens 2den Del i Sommeren 1901, for 4 Kandidater, der havde underkastet sig samme Examen i Vinteren 1901—1902, og for 2 Kandidater, der havde underkastet sig samme

Examen i Sommeren 1902, saaledes at de paany maatte indstille sig henholdsvis i Vinteren 1901—1902, Sommeren 1902 og Vinteren 1902—1903. Fakultetet havde anbefalet Ansøgningerne paa Grund af Ansøgernes Sygdom før og under Examen. 2 Ansøgninger fra Kandidater, der havde taget fornævnte Examen i Sommeren 1901 og i Vinteren 1901—1902 om paany at maatte indstille sig henholdsvis i Vinteren 1901—1902 og i Sommeren 1902, bleve, da de anførte Grunde ikke fandtes tilstrækkelige, ikke anbefalede af Fakultetet og afslaaede af Ministeriet.

— Angaaende Bestemmelsen om, at der kun gives én Opgave om Dagen og en Tid af 4 Timer til dens Besvarelse, se foran under a. den juridiske Fællesprøve.

c. *Den økonomisk-statistiske Examen.*

Ved Ministeriets Skrivelser af 8de November 1901 og 7de Juli 1902 blev der meddelt en Cand. mag., der havde fuldendt Examen i Sommeren 1901, og en Student, der havde afmeldt sig før den mundtlige Examen i Sommeren 1902, Tilladelse til paany at indstille sig til samme Examen, henholdsvis i Vinteren 1901—1902 og i Vinteren 1902—1903. Andragenderne vare anbefalede af Fakultetet.

4. Forelæsninger og Examina under det lægevidenskabelige Fakultet.

a. *Kgl. Anordning af 14de Juli 1902 om en Omordning af den lægevidenskabelige Embedsexamen ved Københavns Universitet.*

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 2den Maj 1902 et Andragende om, at der maatte blive søgt udvirket kgl. Resolution paa en Omordning af den lægevidenskabelige Embedsexamen (og derved af det lægevidenskabelige Studium) i Overensstemmelse med det medfølgende Forslag. Fakultetet bemærkede, at Forslaget var blevet vedtaget paa et Fakultetsmøde den 21de April s. A., ved hvilket samtlige Fakultetets Medlemmer havde været til Stede. Professor Pontoppidan, der lige var hjemvendt fra en længere Udenlandsrejse, og som derfor ikke havde kunnet sætte sig tilstrækkelig ind i Sagen, fandt det rettest ikke at deltage i Afstemningen. For Forslaget stemte Professorerne Bohr, Bloch, Gram, Salomonsen, Bjerrum, Faber, Meyer, Roving, Wanscher, Bock og Fibiger, medens Professor Hansen ikke mente at kunne slutte sig til Forslaget, navnlig fordi den afsluttende Examen i Anatomi efter dette vilde falde paa et efter hans Mening for tidligt Tidspunkt i Studiet. Forslaget var saalydende:

Lægevidenskabelig Embedsexamen bestaar af 2 Dele, 1ste og 2den Del.

1ste Del omfatter mundtlig Prøve i: 1) Anatomi, 2) Fysiologi, 3) a. Fysik, 4) Kemi og desuden 5) Examen i Dissektion og 6) en praktisk Prøve i uorganisk kvalitativ Analyse.

Examen i Dissektion afholdes dog ikke, hvis det nødvendige Materiale hertil ikke kan skaffes til Veje. I saa Fald maa den, der indstiller sig til 1ste Del, fremlægge Bevis for at have gennemgaaet et *Kursus i Dissektion*. Den, der indstiller sig til 1ste Del, skal desuden altid fremlægge

Bevis for at have gennemgaaet følgende Kursus: 1) *i fysiologisk Kemi* og 2) *i praktisk-fysiske Øvelser*, alt i Overensstemmelse med den for disse Øvelser til enhver Tid gjældende Undervisningsordning.

Der gives 1 Karakter for hver af de nævnte Prøver. Kan Examen i Dissektion ikke afholdes, tæller Karakteren i mundtlig Anatomi dobbelt. Karakteren i Fysiologi tæller dobbelt. De 2 Karakterer i Kemi og Karakteren i Fysik lægges sammen, og Summen divideres med 3; det udkomne bliver Fælles-Karakter for Fysik og Kemi.

b. Naar Summen af de ved de nævnte Prøver saaledes opnaaede Points ikke mindst er $5 \times 6\frac{1}{2} = 32\frac{1}{2}$, har Kandidaten ikke bestaaet 1ste Del.

c. 2den Del omfatter følgende 13 Prøver: Skriftlig Prøve i 1) Almindelig Pathologi; 2) Kirurgi; 3) Medicin. — Praktisk Prøve i 4) Medicinsk Klinik; 5) Kirurgisk Klinik; 6) Kirurgiske Operationer. — Mundtlig Prøve i 7) Almindelig Pathologi; 8) Pathologisk Anatomi; 9) Retsmedicin; 10) Kirurgi; 11) Medicin; 12) Fødselsvidenskab; 13) Farmakologi.

Der gives 1 Specialkarakter for hver af disse Prøver.

d. Den, der vil indstille sig til den 2den Del, maa ved Attester fra vedkommende Professorer eller Docenter godtgjøre, at han har gennem- et halvaarligt klinisk Kursus i: 1) Medicin; 2) Kirurgi; 3) Hudsygdomme og veneriske Sygdomme; 4) Ophthalmologi; 5) Oto-Laryngologi; 6) Epidemiske Sygdomme; 7) Psykiatri; 8) Fødselslære og spæde Børns Sygdomme; og endvidere Kursus i 9) Bakteriologi, 10) topografisk Anatomi og 11) Kokoppe-Indpodning, alt i Overensstemmelse med den for disse Øvelser til enhver Tid gjældende Undervisningsordning.

e. Til Udførelse af den praktiske kemiske Prøve maa anvendes 8 Timer. Ved Prøven maa ikke anvendes noget Hjælpemiddel hverken i trykt eller skreven Form. Over Arbejdet og dets Resultat gives en kort skriftlig Beretning. Til Udarbejdelsen af hver af de 3 skriftlige Opgaver maa anvendes 6 Timer. Det er ikke tilladt at benytte noget Hjælpemiddel hverken i trykt eller skreven Form. Iøvrigt maa de af Fakultetet vedtagne Ordensregler iagttages. Ved Prøven i medicinsk og kirurgisk Klinik, i kirurgiske Operationer og i pathologisk Anatomi kan hver Kandidat prøves 1 Time, ved de øvrige mundtlige Prøver $\frac{3}{4}$ Time.

f. Saavel 1ste som 2den Del af Examen afholdes 2 Gange aarlig.

g. Ingen kan indstille sig til 2den Del senere end 6 Aar efter at have bestaaet 1ste Del.

h. Enhver af Examens to Dele kan tages om for sig, dog kun i den for enhver Del anordnede Rækkefølge, saaledes at den Kandidat, som har fuldendt 2den Del, ikke kan nøjes med at tage 1ste Del om. Ingen af de 2 Dele kan tages om før efter 1 Aars Forløb. Er der mere end 5 Aars Mellemrum mellem 1ste og 2den Del, kan derfor 2den Del ikke tages om, uden at ogsaa 1ste Del tages om.

i. Med Hensyn til Indmeldelse til og Afmeldelse fra Examen gjælde de i Ministeriets Bekjendtgjørelse af 1ste Maj 1901 givne Regler saavel for 1ste som for 2den Del.

k. Enhver, der indstiller sig til lægevidenskabelig Embedsexamen, erlægger en Kjendelse af 46 Kr. til 1ste Del og 20 Kr. til 2den Del.

For hvert Examinationsfag ved begge Dele af Examen giver Examinator og de to Censorer hver en Specialkarakter, der betegnes med Laudabilis præ ceteris, Laudabilis, Haud illaudabilis Imi gradus, Haud illaudabilis Iidi gradus, Non contemnendus og Nul. Hver af disse Specialkarakterer har den nedenfor angivne Talværdi; det af de saaledes givne Karakterer uddragne Middeltal bliver Specialkarakter for Faget. Særlige Hovedkarakterer gives ikke for de enkelte Dele af Examen, hvorimod Hovedkarakteren for den hele Examen beregnes af Summen af Karaktererne for 1ste og 2den Del (se a og c) efter følgende nærmere Regler:

1) Hovedkarakteren bliver en af følgende: Laudabilis et quidem egregie, Laudabilis, Haud illaudabilis Imi gradus, Haud illaudabilis Iidi gradus.

2) Specialkarakterernes Talværdi er følgende:

Laudabilis præ ceteris	=	16
Laudabilis	=	13
Haud illaudabilis Imi gradus.....	=	8
Haud illaudabilis Iidi gradus	=	5
Non contemnendus	= ÷	11
Nul.....	= ÷	22

3) Minimumssummen for den af de enkelte Specialkarakterer beregnede Hovedkarakter er for Laudabilis et quidem egregie $18 \times 14\frac{1}{2} = 261$; for Laudabilis $18 \times 10\frac{1}{2} = 189$; for Haud illaudabilis Imi gradus $18 \times 6\frac{1}{2} = 117$; for Haud illaudabilis Iidi gradus $32\frac{1}{2} + (13 \times 5) = 97\frac{1}{2}$. Den Kandidat, som kun opnaar et Pointsantal under $97\frac{1}{2}$, har ikke bestaaet Examen.

4) Fra Reglen under 3) gjælder dog den Undtagelse, at den Kandidat, som for nogen Prøve erholder en Karakter = ÷ 22 (enstemmig Nul), er derved strax rejiceret.

For at erhverve Rettigheden til at praktisere som Fødselshjælper, maa Kandidaten erhverve et særligt, af det lægevidenskabelige Fakultet udstedt, Bevis for fuldstændig at have gennemgaaet det ved den kgl. Fødsels- og Plejestiftelse anordnede Kursus for Kandidater.

Overgangsbestemmelser.

Lægevidenskabelig Forberedelsesexamen afholdes sidste Gang for lægevidenskabelige Studerende Sommeren 1906; 1ste Del af lægevidenskabelig Embedsexamen i den nugældende Form sidste Gang Sommeren 1909, 2den Del Sommeren 1911. Dog kan ingen, der senere end 1903 har bestaaet Adgangsexamen til Universitetet, underkaste sig nogen af disse Prøver. I den nye Form afholdes 1ste Del af lægevidenskabelig Embedsexamen 1ste Gang Sommeren 1906, 2den Del Sommeren 1909.

Bemærkninger til foranstaaende Forslag.

De Bevæggrunde, der have ledet det lægevidenskabelige Fakultet til at fremkomme med foranstaaende Forslag, ere navnlig følgende:

Under den stærke Udvikling, som de forskjellige under Lægevidenskaben henhørende Fag ere undergaaede i de senere Aartier, er Mængden af de Kundskaber, der maa fordres af Lægen, voxet stærkt. For ikke at overbebyrde de Studerende og trække Studietiden for langt ud, har det

derfor været nødvendigt at nedsætte Fordringerne paa de Punkter, hvor dette var muligt. Derfor foreslaar Fakultetet at opgive Prøven i Zoologi og Botanik.

Dernæst, og det er et Punkt af allerstørste Betydning, har Erfaringen vist det uheldige ved den nugældende Ordning: Først en Examen i Zoologi, Botanik, Fysik og Kemi. Derpaa det egentlige medicinske Studium med Hospitalstjeneste o. s. v., men med Prøven delt saaledes, at først tages en Examen i en Del af de mere theoretiske Fag: Fysiologi, Anatomi, Farmakologi; derpaa — men højest 2 Aar senere — Examen i alle de praktiske og en Del af de theoretiske Fag. Følgen af denne Ordning er, at de fleste af de Studerende ere saa optagne af 1ste Dels-Fagene, at de ikke skænke de vigtige 2den Dels-Fag fornøden Opmærksomhed, før 1ste Del er absolveret; men at de paa den anden Side af Hensyn til 2den Dels-Fagene dog ikke tilegne sig 1ste Dels-Fagene tilstrækkelig grundigt.

Denne Mangel ved Studiet, som hele Fakultetet har følt i meget høj Grad, haabe vi kan afhjælpes ved ovenstaaende Forslag. Strax efter Studenterexamen begynde Studenterne, efter at der er givet dem et kortfattet Grundlag i almindelig Biologi, at studere Anatomi, hvortil saa snart slutter sig Fysiologi, Fysik og Kemi med de til disse Fag hørende praktiske Øvelser og med en saadan Studieplan, at den nogenlunde flittige og almindelig begavede Student kan tage Examen i disse 4 Fag 3 Aar efter Studenterexamen. Det er dog ikke Meningen, at Studiet af disse for Lægen saa vigtige Fag, særlig Fysiologi og Anatomi, skal være afsluttet med denne Prøve. Studiet af den almindelige Pathologi giver stadig rig Anledning til Repetition af Fysiologien, og ved Examen i førstnævnte Fag bliver der Lejlighed til at sikre sig, at den Studerende ikke har glemt denne. Paa tilsvarende Maade maa det være Pligt for vedkommende Professor ved en af Prøverne i Kirurgi (Examen i Operation) altid at stille Spørgsmaal i kirurgisk Anatomi, ligesom det er en Betingelse for at indstille sig til Examen at fremlægge Bevis for hos Professor anatomia at have gennemgaaet et Kursus i topografisk Anatomi, der skal afholdes i næstsidste Halvaar før Slutningsexamen.

Efter at 1ste Del er bestaaet, begynder det i strengere Forstand lægevidenskabelige Studium med Hospitalstjeneste, Forelæsninger og Øvelser, hvortil Studenten nu medbringer fyldestgørende Forudsætninger. Denne Del af Studiet vil ifølge en af Fakultetet udarbejdet Studieplan ordinært vare 4 Aar.

Det har nemlig under Udarbejdelsen af den foreliggende Plan stadig været Fakultetet magtpaaliggende, at Studietiden ikke forlængedes, og Studiet ikke vanskeliggjordes, sammenlignet med de nugældende Forhold, og vi tro bestemt at kunne udtale, at dette er opnaaet ved det foreliggende Forslag.

Af Enkeltheder skal man tillade sig at nævne følgende:

Ad a. Der er forhandlet med vedkommende Professorer i det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet om Ordningen af Studiet og Examen i Fysik og Kemi.

Bedømmelsen i de nævnte 2 Fag bør formentlig fremdeles ske som nu, saa at en tilkaldt sagkyndig og et af det lægevidenskabelige Fakultets Medlemmer fungere som Censorer. Da imidlertid Examinatorerne ved 1ste Del tilhøre 2 Fakulteter (det mathematisk-naturvidenskabelige og det lægevidenskabelige), vilde det vistnok være rigtigst, at denne Examen henlagdes under en *Examenskommission*, der da formentlig hensigtsmæssigt kunde sammensættes af de 4 Examinatorer samt Dekanus i det lægevidenskabelige Fakultet som Formand.

Prøven i Dissektion, der af Hensyn til den store Mangel paa Materiale blev midlertidig afskaffet ved kgl. Resol. af 25de Marts 1896, er foreslaaet indført paany paa Grund af den store Betydning, Dissektionen har for det anatomiske Studium og den særlige Lejlighed til at prøve Kandidatens anatomiske Kundskaber, Examen heri giver. Det er Fakultetets Haab, at der skal kunne tilvejebringes en Ordning, hvorved den nuværende meget skadelige Mangel paa tilstrækkeligt Materiale til Undervisningen i Dissektion (og kirurgiske Operationer) kan afhjælpes, men det har dog fundet det nødvendigt at tage det Forbehold, at *hvis* det tilstrækkelige Materiale mangler, afholdes Prøven ikke. Det vil da være naturligt, at i saa Fald Prøven i *mundtlig Anatomi* bliver fyldigere, og at den herfor givne Karakter maa regnes dobbelt (for at svare til de sædvanlige 2 Karakterer i Anatomi), og Fakultetet anser det for nødvendigt, at ogsaa Karakteren i *Fysiologi* regnes dobbelt, for at det kan være de Studerende klart, hvor stor Betydning ligeledes dette Fag har for det lægevidenskabelige Studium, skjønt den afsluttende Prøve deri afholdes paa et forholdsvis saa tidligt Tidspunkt. Karakteren i *Fysik* gjælder ogsaa ved den nuværende Ordning $\frac{1}{3}$; at hver af de 2 Karakterer i *Kemi*, der nu gjælder $\frac{1}{2}$, efter Forslaget kommer til at gjælde $\frac{1}{3}$, er en saa ringe Forskjel, at det sikkert ikke vil have Betydning for den Iver, hvormed de Studerende beskæftige sig med dette Fag.

Fordringerne i Fagene ville blive de samme, som de, der nu stilles, ligesom ogsaa de foreslaaede obligatoriske Kursus ere obligatoriske efter den nugældende Ordning, undtagen det foreslaaede Kursus i fysiologisk Kemi, i hvilket imidlertid allerede nu saa godt som alle Studenterne deltage.

Ad b. For at bestaa lægevidenskabelig Forberedelsesexamen, ved hvilken erholdes 2 Specialkarakterer, fordres nu mindst $2 \times 6\frac{1}{2} = 13$ Points. I Lighed hermed foreslaas det, at man for at bestaa 1ste Del skal have mindst $5 \times 6\frac{1}{2} = 32\frac{1}{2}$ Points.

Ad c. Her er foreslaaet følgende Forandringer fra de bestaaende Regler: 1) Prøven i Farmakologi, der nu henhører til 1ste Del, er henlagt til 2den Del, da Studiet heraf naturlig hører sammen med Studiet af de praktiske Fag og desuden forudsætter Kundskab i Fysiologi. 2) I enkelte Afsnit af almindelig Pathologi examineres nu ved Prøven i pathologisk Anatomi. Førstnævnte Fag har imidlertid efterhaanden udviklet sig saa stærkt og danner det naturlige Bindeled mellem alle Studiets forskjellige Dele, at der bør tillægges det særdeles stor Betydning ved det lægevidenskabelige Studium. Der foreslaas derfor, at det ikke blot bliver

selvstændigt Examensfag, men at Prøven deri er saavel mundtlig som skriftlig med en Specialkarakter for hver af disse Prøver. 3) Til Gjengjæld er det foreslaaet, at der i Retsmedicin i Stedet for skriftlig afholdes mundtlig Prøve.

Ad d. Man har ikke ment, at det var rigtigt yderligere at forøge Tallet paa Examensfagene ved ogsaa at lade afholde særlig Prøve i de mange Specialfag. Man har derimod bibeholdt de nugjældende Bestemmelser om, at den, der vil indstille sig til Examen, skal fremlægge Bevis for at have gennemgaaet Kursus i en Del af disse Fag. Til de for Tiden obligatoriske Kurser er — foruden det ovenfor omtalte Kursus i topografisk Anatomi — kun føjet Kursus i Øre-, Næse- og Strubesygdomme, hvad man af Hensyn til dette Fags store praktiske Betydning har fundet nødvendigt.

Ad e og f. Disse Bestemmelser svare ganske til de nugjældende.

Ad g. Denne Bestemmelse er indsat, fordi man har ment, at hele Examen i Virkeligheden udgjør en Helhed, saa at Tiden mellem 1ste og 2den Del ikke bør være ubegrænset. 6 Aar er da fundet passende. Der ved forhindres ogsaa, at en Kandidat atter og atter tager 2den Del om.

Ad h og i. De her foreslaaede Bestemmelser svare ganske til de nugjældende, kun at de i i) ere udvidede til ogsaa at gjælde for 2den Del.

Ad k. Der erlægges nu 40 Kr. ved Indtegning til 1ste Del og 20 Kr. til 2den Del samt 8 Kr. til Forberedelsesexamen. Da 2 Kr. af de sidstnævnte tilfaldt Examinator i henholdsvis Zoologi og Botanik, vil 6 Kr. — af hvilke 1 Kr., som hidtil, deles mellem de to Universitetspedeller, og 5 Kr. afgives til det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet til Fordeling som hidtil — formentlig være passende.

Ad l, m, n og o. De her foreslaaede Bestemmelser svare ganske til de nugjældende. I *m* faas Tallet 18 derved, at der er 5 Karakterer fra 1ste Del (1 i mundtlig Anatomi og 1 i Dissektion [eller 1 i mundtlig Anatomi, der tæller = 2], 1 i Fysiologi, der tæller = 2 og 1 i Fysik-Kemi) og 13 Karakterer fra 2den Del.

Ad p. Ved den foreslaaede Form for Overgangsbestemmelserne vil den foreslaaede Forandring indføres saa hurtigt, som det er gjørligt. At det er foreslaaet, at de, der blive Studenter 1903, skulle have Valget mellem den gamle og den nye Studieordning, er begrundet i Hensynet til Hospitalerne (Kgl. Frederiks Hospital og Københavns Kommunehospital), idet disse uden en saadan Overgangsbestemmelse vilde kunne komme til at mangle Tilgang af Volontører i et Aar.

Konsistorium anbefalede i Skrivelse af 16de Maj 1902 til Ministeriet Fakultetets Forslag.

Efter Ministeriets Forestilling blev der udstedt følgende

Kgl. Anordning af 14de Juli 1902 om en Omordning af den lægevidenskabelige Embedsexamen ved Københavns Universitet.

§ 1.

Den lægevidenskabelige Embedsexamen bestaar af 2 Dele, 1ste og 2den Del.

§ 2.

Iste Del omfatter mundtlig Prøve i 1) Anatomi, 2) Fysiologi, 3) Fysik, 4) Kemi og desuden 5) Examen i Dissektion og 6) en praktisk Prøve i uorganisk kvalitativ Analyse.

Examen i Dissektion afholdes dog ikke, hvis det nødvendige Materiale hertil ikke kan skaffes til Veje. I saa Fald maa den, der indstiller sig til *Iste Del*, fremlægge Bevis for at have gennemgaaet et *Kursus i Dissektion*. Den, der indstiller sig til *Iste Del*, skal desuden altid aflægge Bevis for at have gennemgaaet følgende *Kursus*: 1) i fysiologisk Kemi og 2) i praktisk-fysiske Øvelser, alt i Overensstemmelse med den for disse Øvelser til enhver Tid gjældende Undervisningsordning.

Der gives 1 Karakter for hver af de nævnte Prøver. Kan Examen i Dissektion ikke afholdes, tæller Karakteren i mundtlig Anatomi dobbelt. Karakteren i Fysiologi tæller dobbelt. De 2 Karakterer i Kemi og Karakteren i Fysik lægges sammen, og Summen divideres med 3; det udkomne bliver Fælles-Karakter for Fysik og Kemi.

Prøven i Fysik og Kemi aflægges for en Examenskommission, bestaaende af de 4 Examinatorer fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet og det lægevidenskabelige Fakultet samt Dekanus for det sidstnævnte Fakultet som Formand.

§ 3.

Naar Summen af de ved de nævnte Prøver saaledes opnaaede Points ikke mindst er $5 \times 6\frac{1}{2} = 32\frac{1}{2}$, har Kandidaten ikke bestaaet *Iste Del*.

§ 4.

2den Del omfatter følgende 13 Prøver: Skriftlig Prøve i 1) Almindelig Pathologi, 2) Kirurgi, 3) Medicin. — Praktisk Prøve i 4) Medicinsk Klinik, 5) Kirurgisk Klinik, 6) Kirurgiske Operationer. — Mundtlig Prøve i 7) Almindelig Pathologi, 8) Pathologisk Anatomi, 9) Retsmedicin, 10) Kirurgi, 11) Medicin, 12) Fødselsvidenskab, 13) Farmakologi.

Der gives 1 Specialkarakter for hver af disse Prøver.

§ 5.

Den, der vil indstille sig til *2den Del*, maa ved Attester fra vedkommende Professorer eller Docenter godtgjøre, at han har gennemgaaet et halvaarligt klinisk *Kursus* i: 1) Medicin, 2) Kirurgi, 3) Hudsygdomme og veneriske Sygdomme, 4) Ophthalmologi, 5) Oto-Laryngologi, 6) Epidemiske Sygdomme, 7) Psykiatri, 8) Fødselslære og spæde Børns Sygdomme, og endvidere *Kursus* i 9) Bakteriologi, 10) topografik Anatomi og 11) Koppe-Indpodning, alt i Overensstemmelse med den for disse Øvelser til enhver Tid gjældende Undervisningsordning.

§ 6.

Til Udførelse af den praktiske kemiske Prøve maa anvendes 8 Timer. Ved Prøven maa ikke anvendes noget Hjælpemiddel hverken i trykt eller skreven Form. Over Arbejdet og dets Resultat gives en kort skriftlig Beretning. Til Udarbejdelsen af hver af de 3 skriftlige Opgaver maa anvendes 6 Timer. Det er ikke tilladt at benytte noget Hjælpemiddel

hverken i trykt eller skreven Form. Iøvrigt maa de af Fakultetet vedtagne Ordensregler iagttages. Ved Prøven i medicinsk og kirurgisk Klinik, i kirurgiske Operationer og i pathologisk Anatomi kan hver Kandidat prøves 1 Time, ved de øvrige mundtlige Prøver $\frac{3}{4}$ Time.

§ 7.

Saa vel 1ste som 2den Del af Examen afholdes 2 Gange aarlig.

§ 8.

Ingen kan indstille sig til 2den Del senere end 6 Aar efter at have bestaaet 1ste Del.

§ 9.

Enhver af Examens to Dele kan tages om for sig, dog kun i den for enhver Del anordnede Rækkefølge, saaledes at den Kandidat, som har fuldendt 2den Del, ikke kan nøjes med at tage 1ste Del om. Ingen af de 2 Dele kan tages om før efter 1 Aars Forløb. Er der mere end 5 Aars Mellemrum mellem 1ste og 2den Del, kan derfor 2den Del ikke tages om, uden at ogsaa 1ste Del tages om.

§ 10.

Med Hensyn til Indmeldelse til og Afmeldelse fra Examen gjælde de i Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 1ste Maj 1901 givne Regler saavel for 1ste som for 2den Del.

§ 11.

Enhver, der indstiller sig til lægevidenskabelig Embedsexamen, erlægger en Kjendelse af 46 Kr. til 1ste Del og 20 Kr. til 2den Del.

§ 12.

For hvert Examinationsfag ved begge Dele af Examen give Examinator og de to Censorer hver en Specialkarakter, der betegnes med Laudabilis præ ceteris, Laudabilis, Haud illaudabilis Imi gradus, Haud illaudabilis IIdi gradus, Non contemnendus og Nul. Hver af disse Specialkarakterer har den nedenfor angivne Talværdi; det af de saaledes givne Karakterer uddragne Middeltal bliver Specialkarakter for Faget. Særlige Hovedkarakterer gives ikke for de enkelte Dele af Examen, hvorimod Hovedkarakteren for den hele Examen beregnes af Summen af Karaktererne for 1ste og 2den Del (§§ 2 og 4) efter følgende nærmere Regler:

1) Hovedkarakteren bliver en af følgende: Laudabilis et quidem egregie, Laudabilis, Haud illaudabilis Imi gradus, Haud illaudabilis IIdi gradus.

2) Specialkarakterernes Talværdi er følgende:

Laudabilis præ ceteris.....	=	16
Laudabilis	=	13
Haud illaudabilis Imi gradus	=	8
Haud illaudabilis IIdi gradus	=	5
Non contemnendus..	=	÷ 11
Nul	=	÷ 22

3) Minimumssummen for den af de enkelte Specialkarakterer beregnede Hovedkarakter er for Laudabilis et quidem egregie $18 \times 14\frac{1}{2} = 261$; for Laudabilis $18 \times 10\frac{1}{2} = 189$; for Haud illaudabilis Imi gradus $18 \times 6\frac{1}{2}$

= 117; for Haud illaudabilis Ildi gradus $32\frac{1}{2} + (13 \times 5) = 97\frac{1}{2}$. Den Kandidat, som kun opnaar et Pointsantal under $97\frac{1}{2}$, har ikke bestaaet Examen.

4) Fra Reglen under 3) gjælder dog den Undtagelse, at den Kandidat, som for nogen Prøve erholder en Karakter = $\div 22$ (enstemmig Nul), er derved strax rejiceret.

§ 13.

For at erhverve Rettigheden til at praktisere som Fødselshjælper maa Kandidaten erhverve et særligt, af det lægevidenskabelige Fakultet udstedt Bevis for fuldstændig at have gennemgaaet det ved den kongelige Fødsels- og Plejestiftelse anordnede Kursus for Kandidater.

§ 14.

Overgangsbestemmelser.

Lægevidenskabelig Forberedelsesexamen afholdes sidste Gang for lægevidenskabelige Studerende Sommeren 1906, 1ste Del af lægevidenskabelig Embedsexamen i den nugældende Form sidste Gang Sommeren 1909, 2den Del Sommeren 1911. Dog kan ingen, der senere end 1903 har bestaaet Adgangsexamen til Universitetet, underkaste sig nogen af disse Prøver. I den nye Form afholdes 1ste Del af lægevidenskabelig Embedsexamen 1ste Gang Sommeren 1906, 2den Del Sommeren 1909.

§ 15.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet bemyndiges til at træffe de nærmere Bestemmelser, der maatte være nødvendige til Gjen-nemførelsen af denne Anordning.

b. Forskjellige Afgjørelser.

Ved Skrivelse af 9de November 1901 meddelte Ministeriet en Student, der paa Grund af Sygdom havde maattet forlade 1ste Del af den lægevidenskabelige Embedsexamen i Sommeren 1901, Tilladelse til paany at indstille sig til samme Examen i Vinteren 1901—1902. Ansøgningen var anbefalet af Fakultetet.

— Et Andragende fra en Student, der havde bestaaet fornævnte Examens 1ste Del i Juni 1901, og et Andragende fra en Student, der ikke havde fuldendt samme Examen i Juni 1902, om paany at maatte indstille sig til Examen henholdsvis i Vinteren 1901—1902 og i Vinteren 1902—1903 bleve ikke anbefalede af Fakultetet og afslaaede af Ministeriet ved Skrivelser af 12te Oktober 1901 og 15de Juli 1902.

— Under 24de September 1901 meddelte Ministeriet en Student, der havde indstillet sig til, men ved Sygdom blev forhindret i at underkaste sig 2den Del af fornævnte Embedsexamen i Sommeren 1901, Tilladelse til paany at indstille sig til Examen i Vinteren 1901—1902. Ansøgningen var anbefalet af Fakultetet.

— I Skrivelse af 2den December 1901 anmodede Bestyrelsen for den almindelige danske Lægeforening det lægevidenskabelige Fakultet om, at der — i Henhold til de Forhandlinger, der havde fundet Sted paa For-eningens Møder i Odense i 1899 og i Aalborg i 1901 om Lægernes Taus-hedspligt, — maatte blive søgt optaget i det Løfte, der afgives af de

lægevidenskabelige Kandidater efter endt Examen ved Universitetet, en Passus, hvori deres Taushedspligt blev fremhævet. I Henhold til Fakultetets Indstilling af 19de December 1901 meddelte Kirke- og Undervisningsministeriet under 15de Februar 1902 Fakultetet, at Ministeriet, efter at det havde brevvetet med Justitsministeriet om Indføjelſe af en Passus i Lægeløftet, bifaldt, at der i dette indføjedes følgende Passus: „at jeg ikke ubeføjet vil aabenbare, hvad jeg i min Egenskab af Læge har erfaret“. *Lægeløftet* er nu saalydende: „Efter at have i den ved kgl. Plakat af 30te Januar 1838 allernaadigst befalede forenede Læge-Embedsexamen aflagt offentlig Prøve paa mine i de medicinsk-kirurgiske Fag erhvervede Kundskaber, aflægger jeg herved det Løfte, til hvis Opfyldelse jeg end ydermere ved Haandsrækning har forpligtet mig, at jeg ved mine Forretninger som praktiserende Læge stedse skal lade det være mig magtpaaliggende efter bedste Skjønnende at anvende mine Kundskaber med Flid og Omhu til Samfundets og mine Medmenneskers Gavn; at jeg vil bære lige samvittighedsfuld Omsorg for den Fattige som for den Rige uden Persons Anseelse; at jeg ikke ubeføjet vil aabenbare, hvad jeg i min Egenskab af Læge har erfaret; at jeg vil søge mine Kundskaber fremdeles udvidede og iøvrigt gjøre mig bekjendt med og nøje efterleve de mig og mit Fag vedkommende Anordninger og Bestemmelser“. Efter Fakultetets Bestemmelse bliver et trykt Exemplar af Lægeløftet overrakt enhver Kandidat ved Løftets Afgivelse for Fakultetets Dekanus.

5. Forelæsninger og Examina under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

Den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen.

Et Andragende fra en Student, der havde indstillet sig til Prøve i alle 4 Fag i Sommeren 1901, om Tilladelse til atter at indstille sig til Prøve i Kemi, Fysik og Zoologi i Januar 1902 blev under 4de September 1901 afslaaet af Kommissionen for lægevidenskabelig Forberedelsesexamen.

— I Anledning af et Andragende fra en Student, der havde indstillet sig til alle 4 Fag i Sommeren 1901, om Tilladelse til atter at indstille sig til Prøve i Januar 1902 med Bibeholdelse af Karaktererne for Zoologi og Botanik meddelte Kommissionen ham under 4de September 1901 Tilladelse hertil, dog kun med Bibeholdelse af Karakteren i Botanik. Ansøgeren havde været syg under Examen.

— Ministeriet meddelte, efter Kommissionens Anbefaling, under 9de September 1901 en Student Fritagelse for at underkaste sig lægevidenskabelig Forberedelsesexamen og Tilladelse til at overføre sin ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole tagne 1ste Del af Veterinærexamen som gjældende i Stedet for lægevidenskabelig Forberedelsesexamen og til at betragte denne som bestaaet med samme Karakter som hin.

— En Student, der havde bestaaet Prøven i Botanik i Januar 1901 og Prøven i de 3 andre Fag i Sommeren s. A., erholdt under 20de September s. A. af Kommissionen Tilladelse til paany at indstille sig til

Prøve i Januar 1902 under Forudsætning af, at han indstillede sig til Prøve i alle 4 Fag. Ansøgeren havde været syg før Examen.

— Kommissionen meddelte under 18de Oktober 1901 en Student, der havde indstillet sig til Prøve i alle 4 Fag i Sommeren s. A., men som havde maatte afbryde Examen paa Grund af Sygdom, Tilladelse til atter at indstille sig til Prøve i Januar 1902.

— Ministeriet meddelte under 27de Januar 1902 en Student, der havde taget Prøven i Botanik i Sommeren 1901, Tilladelse til at overføre Karakteren herfor til Prøve i de andre 3 Fag i Sommeren 1902.

— Ved Skrivelse af 18de Februar s. A. meddelte Ministeriet 3 Studenter, der havde indstillet sig til Examen i Januar s. A., Tilladelse til atter at indstille sig til Examen i Sommeren s. A., for den enes Vedkommende med Bibeholdelse af Karakteren for Prøve i Botanik i Januar 1901.

6. Skoleembedsexamen.

a. Ved det filosofiske Fakultet.

1. Bemyndigelse for Fakultetet til at tilkalde Docent, Dr. A. M. Hansen til Deltagelse i Examination ved Skoleembedsexamen med Engelsk som Hoved- eller Bifag m. m.

Fra det filosofiske Fakultet modtog Konsistorium under 9de Juni 1902 et Andragende fra Docent, Dr. phil. A. M. Hansen om, at der maatte blive givet ham Adgang til at deltage i Opgavegivning, Examination og Censur ved Magisterkonferens i Engelsk, i Examination ved Skoleembedsexamen med Engelsk som Hoved- eller Bifag samt i Bedømmelse af Doktor-disputatser, der faldt ind under hans Fag.

Dr. Hansen bemærkede i sit Andragende, at det syntes ham ikke ret vel at stemme med de Studerendes Tarv, at han, der nu i 8 Aar som Docent havde deltaget i Universitetsundervisningen i engelsk Sprog og Litteratur, ved Afslutningsprøven for de Studerende, der underkastede sig Magisterkonferens i Faget, og som i deres Studietid ogsaa havde modtaget Vejledning af ham, var afskaaret fra Deltagelse baade i Opgavegivning og i Bedømmelse. Hvad Opgavegivningen angik, medførte dette Forhold, at der ved Examen ikke toges Hensyn til, hvilke Dele af Faget — her tænkte han nærmest paa Litteraturhistorien — han ved Øvelser specielt havde gennemgaaet, eller til hans særlige Behandling og Gruppering af Stoffet. Og med Hensyn til Bedømmelsen ved Studieafslutningen skulde det synes, at det Kjendskab til de enkelte Studerende — deres Evner, deres Styrke og Brist — som den særlige Fagdocent erhvervede sig under deres Deltagelse i hans Vejledning, maatte være af nogen Betydning. For sit eget personlige Vedkommende vilde han heller ikke tilbageholde den Bemærkning, at det vilde interessere ham at gjøre sig bekendt med de Præstationer, som de Studerende, med hvem han i deres Studietid havde haft at gjøre, ved denne friere Prøve vare i Stand til at yde. Hvad han her havde sagt om Magisterkonferens, gjaldt for en Del ogsaa om Skoleembedsexamen. Ved den Omstændighed — der jo forøvrigt ikke skyldtes

hans Docentvirksomhed — at han var Censor ved denne Examen, bødedes der vel noget paa Forholdet; men det forekom ham dog, at Studiet — især som det var lagt til Rette ved den nye Ordning af Skoleembedsexamen — vilde vinde i Fylde ved, at de Studerende kunde vente direkte inddraget under den skriftlige og mundtlige Prøve hele Stoffet i det Omfang og paa den Maade, det var gennemgaaet af begge Universitetslærerne. Denne sidste Betragtning for den mundtlige Prøves Vedkommende vilde tillige kunne gjøres gjældende som Begrundelse af hans Ønske om at deltage i den mundtlige Examination ved Magisterkonferens i de Tilfælde, hvor denne Examensform vælges. Hvad angik Doktordisputatser i hans Fag, vilde Fakultetet maaske ikke anse det for helt unaturligt, at han kunde ønske at deltage i Bedømmelsen af disse, for saa vidt hans Kompetence strakte sig; men paa den anden Side indrømmede han, at dette Punkt ikke var ham saa magtpaaliggende, da det jo altid stod ham frit at optræde som Opponent ex auditorio.

Det filosofiske Fakultet bemærkede, at Dr. Hansens Ansøgning ikke medførte nogen som helst yderligere Udgift, tværtimod Indtægtsnedgang for ham, der eventuelt maatte opgive sit Hverv som Censor ved Skoleembedsexamen, at det i og for sig maatte findes naturligt, naar han ønskede at deltage i de Prøver, til hvilke hans Undervisning forberedte, og at der i det hele var Stemning oppe for at styrke og udvide Universitetsundervisningen ved at give de midlertidige Docenter en fastere Tilknnytning til denne, saaledes som Tilfældet f. Ex. var i Sverrig og Tyskland. I Betragtning heraf gav Fakultetet Dr. Hansens Ansøgning sin varmeste anbefaling.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling i Skrivelse af 30te Juni 1902 meddelte Kirke- og Undervisningsministeriet ved Skrivelse af 7de Juli s. A. det filosofiske Fakultet Bemyndigelse til uden speciel Tilladelse for hvert enkelt Tilfælde at kunne tilkalde midlertidig Docent, Dr. phil. A. M. Hansen til Deltagelse i Opgavegivning, Examination og Censur ved Magisterkonferens i Engelsk, i Examination ved Skoleembedsexamen med Engelsk som Hoved- eller Bifag samt i Bedømmelse af Doktordisputatser og Prisafhandlinger, der falde ind under hans Fag.

Konsistorium havde i sin Indstilling bemærket, at det havde medtaget Bedømmelse af Prisafhandlinger, da dette Punkt maatte antages overset, samt at en lignende Bemyndigelse tidligere havde været tildelt Fakultetet for de daværende Docenter, Dr. Cl. Wilkens og Dr. K. Nyrops Vedkommende, jfr. Univ. Aarb. f. 1890—91 S. 539—40 og S. 541.

2. Andre Afgjørelser.

Til nærmere Forstaaelse af § 5 i Bekjendtgjørelse af 26de Marts 1901 om en forandret Indretning af Skoleembedsexaminerne under det filosofiske Fakultet har det filosofiske Fakultet under 3die Februar 1902 vedtaget følgende *Beslutning*:

„For saa vidt en Kandidat har indleveret Laboratorieafhandlinger til Afløsning af den skriftlige Prøve i Specialet, bør disse altid kun gjælde lige med én større skriftlig Opgave, saa at den anden større Op-

gave, hvis en saadan forelægges ham, saavel som naturligvis de mindre alle maa falde udenfor Specialet“.

En Forespørgsel fra Cand. mag. N. N., om han, der i Januar 1896 havde bestaaet Skoleembedsexamen, kunde indstille sig til Tillægsprøver efter kgl. Anordning af 16de Marts 1901, blev af Fakultetet under 4de Februar 1902 besvaret bekræftende.

— I Anledning af en Forespørgsel fra Stud. mag. N. N., der havde indstillet sig Skoleembedsexamen efter den nye Ordning i Januar 1902, men var faldet igjennem i et Bifag, om han var berettiget til at indstille sig paany i Sommeren s. A. i samme eller andre Fag, meddelte Fakultetet ham, at Prøven i Januar maatte betragtes som 1ste Del af en Embedsexamen, og at han altsaa i Henhold til kgl. Resolution af 14de Maj 1847 (Univ. Retsregler § 197) først kunde indstille sig paany efter et Aars Forløb.

— Ved Skrivelse af 25de November 1901 meddelte Fakultetet en Student, der ved Sygdom havde været forhindret i at indmelde sig i rette Tid til Skoleembedsexamen i Vinteren 1901—1902, Tilladelse til at gaa op til Examen, skjønt hans Petitum var indgivet for sent.

b. Ved det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

1. Kgl. Anordning af 6te December 1901 om en forandret Indretning af Skoleembedsexamen i Naturhistorie og Geografi under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet og Bekjendtgjørelse af 14de s. M. om nærmere Bestemmelser til Gjennemførelse af denne.

Efter at Konsistorium under 30te April 1901 havde indsendt til Kirke- og Undervisningsministeriet et Forslag fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet om Forandring i Bestemmelserne om Skoleembedsexamen i Naturhistorie og Geografi, henstillede Ministeriet i Skrivelse af 13de Maj 1901 til Konsistorium, at der foretoges den fornødne Redaktion af de Bestemmelser, der skulde indeholdes i en ny kgl. Anordning om en forandret Indretning af fornævnte Skoleembedsexamen.

Konsistorium indsendte derefter under 15de November s. A. et Forslag til kgl. Resolution og til Bekjendtgjørelse, hvilke ere enslydende med den nedenauførte Anordning og Bekjendtgjørelse.

Fra Ministeriet modtog Konsistorium under 10de December 1901 følgende Anordning:

Kgl. Anordning af 6te December 1901 om en forandret Indretning af Skoleembedsexamen i Naturhistorie og Geografi under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

Vi Christian den Niende etc. gjør vitterlig.:

Efter de Os af Vor Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet derom allerunderdanigst foredragne Omstændigheder ville Vi herved aller-naadigst have anordnet følgende Regler angaaende den ved Anordning af 25de Oktober 1883 indrettede Skoleembedsexamen i Naturhistorie og Geografi under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet ved Kjøben-

havns Universitet, hvilke Regler træde i Stedet for de i bemeldte Anordning indeholdte:

1. Skoleembedsexamen i Naturhistorie og Geografi under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet bestaar af følgende 6 Fag: Botanik, Zoologi, Geologi, Geografi, Fysik og Kemi.

2. Af de i § 1 nævnte Fag skal efter frit Valg et, nemlig enten Botanik, Zoologi, Geologi eller Geografi, være Hovedfag med et særligt studeret Omraade (Speciale); de øvrige 5 Fag ere Bifag.

3. Examen holdes 2 Gange aarlig; den kan enten tages samlet eller delt i to Afdelinger med højst 4 Aars Mellemrum; dog kan Ministeriet efter Indstilling fra Fakultetet af Hensyn til Sygdom eller andre særlige Grunde tilstaa en længere Frist. Tages Examen delt, aflægges ved 1ste Del af Examen Prøve i Kemi og Fysik, ved 2den Del i de øvrige Fag.

4. Fordringerne i de enkelte Fag saavel som Karakterfordelingen fastsættes af Ministeriet efter Indstilling fra Fakultetet. Der gives en Karakter for hver skriftlig Opgave og praktisk Prøve.

5. Examen er i alle Fag dels skriftlig, dels mundtlig. Den mundtlige Prøve finder Sted ved Examination, den skriftlige ved Udarbejdelse af Afhandlinger under Opsyn, hver med 4 Timer til at besvare den stillede Opgave; til Udarbejdelse af Afhandlingerne i Botanik, Zoologi, Geologi og Geografi kan dog undtagelsesvis tilstaaes indtil 8 Timer, naar Opgavens Natur maatte kræve det. I Kemi træder en praktisk Prøve i Stedet for den skriftlige Besvarelse.

6. Den ved kongelig Resolution af 16de Juli 1886 og kongelig Resolution af 17de Oktober 1890 givne Tilladelse til Overførelse af Karaktererne fra lægevidenskabelig Forberedelsesexamen til Skoleembedsexamen udvides for de Kandidater, der indstille sig til Skoleembedsexamen i Naturhistorie og Geografi, saaledes, at en Overførelse af de ved Prøven i *Kemi* og den udvidede Prøve i *Fysik* erholdte Karakterer kan finde Sted i alle Tilfælde. Ved Kemikarakterernes Overførelse benyttes Skalaen: Laudabilis præ ceteris = ug. (8), Laudabilis = mg. (7), Haud illaud. I. gr. = g (5), Haud illaud II. gr. = tg (1), Non cont. = mdl. (÷7).

7. Examen efter denne Anordning afholdes første Gang i Januar 1902, efter Anordning af 25de Oktober 1883 sidste Gang i Sommeren 1905.

— Fra Ministeriet modtog Konstorium under 16de December 1901 følgende Bekjendtgjørelse:

Kirke- og Undervisningsministeriets Bekjendtgjørelse af 14de December 1901 indeholdende nærmere Bestemmelser til Gjennemførelse af kgl. Anordning af 6te December 1901 om en forandret Indretning af Skoleembedsexamen i Naturhistorie og Geografi under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

Under Henvisning til kongelig Anordning af 6te December d. A. om en forandret Indretning af Skoleembedsexamen i Naturhistorie og Geografi under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet vil Ministeriet herved have fastsat følgende:

Examensfordringerne.

1. *Bifag. a. Botanik.* Et saadant Kjendskab til Terminologien, at en Karplante med Sikkerhed kan beskrives og bestemmes efter en almindelig systematisk Haandbog; et saa omfattende Kjendskab til Planternes ydre og indre Bygning og til deres Livsytringer og Systematik, som de almindelige større Lære- og Haandbøger give, indøvet gennem Laboratorieøvelser, Ekursioner og botanisk Haves Samlinger. De i Danmark vildtvoksende, almindelige, højere organiserede Planter og de vigtigste danske Plantesamfund bør kjendes.

b. Zoologi. En Oversigt over Dyreriget, omfattende Grundtrækkene af Systematiken, af Dyrenes ydre og indre Bygning, deres Udviklingshistorie, Livsytringer, Livsforhold og geografiske Udbredelse i et Omfang, der svarer til de større, almindelige Haand- og Lærebøgers Fremstilling og er tilegnet og indøvet gennem Laboratorieøvelser og Studier i de zoologiske Samlinger. Der fordres endvidere et noget nærmere Kjendskab til den nordiske Hvirveldyrfauna.

c. Geologi. Kjendskab til de vigtigere Mineraler og Bjergarter og til Hovedtrækkene af den dynamiske Geologi; almindelige Kundskaber i Forsteningslæren og i Jordklodens Udviklingshistorie og nøjere Kjendskab til Danmarks og de nærmest tilgrænsende Landes Geologi. Omfanget bør være omtrent som i Ussings Lærebøger i Mineralogi, almindelig Geologi og Danmarks Geologi, dog at Stratigrafien og Forsteningslæren læres i et noget større Omfang (omtrent som i Toulas Lehrbuch der Geologie med Forbigaaelse af de detaillerede Beskrivelser af Østerrig og Alpe-landene) og for Sydsverrigs Vedkommende som i Nathorst: Sveriges Geologi. Lærestoffet maa tilegnes saavel gennem mindre Haand- og Lærebøger som gennem Studier i mineralogiske og geologiske Samlinger og saa vidt muligt ved Ekursioner.

d. Geografi. Den almindelige Geografi saavel fysisk som antropogeografisk samt af Specialgeografien mindst 4 Lande eller Omraader fra væsentlig forskjellige Dele af Jorden, blandt hvilke dog altid Danmark, i samme Omfang som hidtil 3: som i Løfflers „Omrids af Geografien“. Adjunkt Christensens „Lærebog i Geografi“ forudsættes bekjendt med Hensyn til det øvrige. 4 Semestres Forelæsninger (Examinatorier). Laboratoriets Samlinger saavel som ethnografisk Museum benyttes.

e. Fysik. Fordringerne ere de samme, som naar Fysiken er Bifag ved de andre Skoleembedsexaminer. Forinden Kandidaten indstiller sig til den 2den Del af Examen, maa han have Bevis for at have gennemgaaet det fysiske Øvelseskursus.

f. Kemi. Fordringerne ere de samme, som naar Kemi er Bifag ved de andre Skoleembedsexaminer. Dog maa Kandidaten, forinden han indstiller sig til Examens 2den Del, have Bevis for at have gennemgaaet et halvt Aars Kursus i præparativ Kemi, der kan give ham det fornødne Grundlag for Forstaaelsen og Udførelsen af kemiske Experimenter af almindelig naturvidenskabelig Betydning.

2. *Hovedfag.* Det Fag, der vælges som Hovedfag, maa studeres mere indgaaende efter større Haandbøger. Indenfor det skal den Stu-

derende vælge et Speciale, der kan lære ham den paagjældende Videnskabs Methode at kjende og give ham Lejlighed til Kildestudier. I Geografi fordres noget praktisk Kjendskab til Korttegning. Den Studerende bør gennem Forhandling med vedkommende Lærer og gennem et i tilbørlig Tid indsendt Petikum forvisse sig om, at Studiet af Hovedfaget er hensigtssvarende anlagt.

Karakterfordelingen.

De ved Bekjendtgjørelse af 21de April 1884 fastsatte Bestemmelser blive med nedennævnte Ændringer gjældende for Skoleembedsexamen i Naturhistorie og Geografi, idet der i hvert af Fagene: Botanik, Zoologi, Geologi og Geografi gives 2 Karak­terer, nemlig 1 for den skriftlige og 1 for den mundtlige Prøve, uanset om Faget er Hovedfag eller Bifag. I Specialet gives desuden 1 Karakter, nemlig for den skriftlige Prøve; derimod gives der ingen særskilt Karakter for den mundtlige Prøve i Specialet.

Ved Hovedkarakterens Beregning iagttages, at de 4 Fysikkarakterer sammenregnes til 2 Karak­terer, 1 for de skriftlige og 1 for de mundtlige Prøver, ved hvilken Sammenregning der benyttes Skalaen ug. = 6, mg. = 5, g. = 4, tg. = 3, mdl. = 2, slet = 1; de derved erholdte 2 Fysikkarakterer faa lige Vægt med de øvrige Fagkarakterer, saaledes at Hovedkarakterens Pointsantal bliver at beregne som den halve Sum af Gjennemsnittene for 7 Karak­terer ved den skriftlige og for 6 Karak­terer ved den mundtlige Prøve.

2. Andre Afgjørelser.

Ved Skrivelse af 30te April 1902 meddelte Ministeriet Tilladelse til, at Cand. phil., Havebrugskandidat N. N. maatte overføre sine ved Havebrugsexamen paa den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole erholdte Karak­terer i Kemi til Skoleembedsexamen i Naturhistorie og Geografi. Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet havde anbefalet Andragendet, da det var oplyst, at Fordringerne i Kemi ved Havebrugsexamen fuldt ud svarede til de, der stilles ved den lægevidenskabelige Forberedelses­examen.

7. Magisterkonferens.

Ved det filosofiske Fakultet.

Efter Indstilling fra Censorerne ved Stud. mag. N. N.'s Magisterkonferens i Historie meddelte Fakultetet under 26de Maj 1902, i Overensstemmelse med Bekjendtgjørelse af 2den August 1901, Tilladelse til, at Kandidaten inden en Frist af højst ét Aar maatte underkaste sig Prøven endnu én Gang, uden at der blev forelagt ham nogen ny skriftlig Hjemmeopgave til Besvarelse.

— Angaaende Bemyndigelse for Fakultetet til at tilkalde Docent, Dr. phil. A. M. Hansen til Deltagelse i Opgavegivning, Examination og Censur ved Magisterkonferens med Engelsk som Hoved- eller Bifag, jfr. foran S. 65—66.